

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง



โครงการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง

Documentary Video Production Senior Project : Khumtong Youth Agriculturalists



ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

DEPARTMENT AGRICULTURAL TECHNIQUE, FACULTY OF AGRICULTURAL
TECHNOLOGY KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

โครงการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง

Documentary Video Production Senior Project : Khumtong Youth Agriculturalists



T099500



รฟ.
ถึ ๓๑๔ ค
๒๕๔๑

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน... ๑๑๕๐๐
วันเดือนปี... ๑๖ Jun ๒๕๕๑

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

พ.ศ. ๒๕๔๑

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

โครงการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง

Documentary Video Production Senior Project : Khumtong Youth Agriculturalists

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์เกษตร

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2549





นายรัชชัยชาติทรัพย์สิน

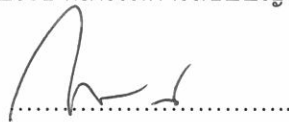
ผู้วิจัย



อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช

กศด.(เทคโนโลยีการศึกษา)

ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ



อาจารย์ถนอมนวล สีหะกุลัง

M.A.(Mass Communication)

กรรมการสอบปัญหาพิเศษ



ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุขมาภรณ์ ชันธ์ศิริ

ค.ม.(โสตทัศนศึกษา)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้อาจคงไม่เกิดขึ้นหากขาดอาจารย์ ดร.สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช อาจารย์ถนอมนวน สีหะกุลัง ประธานและกรรมการที่ปรึกษาโครงการ และอาจารย์ท่านอื่นๆในภาควิชาเทคนิคที่ให้คำแนะนำ ช่วยจัดหาผู้เชี่ยวชาญและเสียสละเวลาประเมินสื่อให้ ถึงแม้บางสิ่งอาจเสร็จไม่ทันตามเวลาที่กำหนด แต่สิ่งเหล่านี้ได้สอนอะไรหลายๆอย่าง

ขอบคุณ ครอบครัว แดงโกเมน และกลุ่มยุวเกษตรชุมทองพัฒนา อาจารย์ใหญ่และน้องๆ กลุ่มยุวเกษตรในโรงเรียนวัดชุมทอง ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งสถานที่ และข้อมูลที่ใช้ในการทำรายการสารคดีชิ้นนี้

อีกสิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือกำลังใจจากครอบครัว ชชาติทรัพย์สิน และเพื่อนๆทุกคน โดยเฉพาะ คุณสาวิตรี ปารีรัตน์ และคุณรุ่งลาวัลย์ พลพิลา ที่ช่วยในด้านของพิธีกรรับเชิญและบันทึกเสียงบรรยายเพราะๆให้ ขอขอบคุณอีกครั้ง

ธวัชชัย ชชาติทรัพย์สิน

28 มีนาคม 2549

บทคัดย่อ

เรื่อง : โครงการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง

โดย : นายธวัชชัย ชาทิทรัพย์สิน

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

สาขาวิชา : นิเทศศาสตร์เกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : 

(อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช)

๒๕/๕.๑.๒๕๔๙

การศึกษาการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตรายการสารคดีที่มีคุณภาพและประเมินความพึงพอใจในการรับชมรายการสารคดี โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคคลทั่วไปในพื้นที่เขตลาดกระบังจำนวน 20 คน เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 45 และเพศหญิงร้อยละ 55 ส่วนมากมีอายุระหว่าง 19-22 ปี มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นส่วนใหญ่และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยใช้แบบประเมินเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีผลการศึกษาดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนโดยรวมจากผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.28 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนจากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.46 และด้านเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ย 3.90 อยู่ในระดับดีเช่นกัน ซึ่งคุณภาพชีวิตทัศนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ต้องมีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงจะสามารถนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้ต่อไป

ผลการประเมินความพึงพอใจในการชมรายการสารคดีของบุคคลทั่วไปในพื้นที่เขตลาดกระบัง พบว่าความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ วิดีทัศน์ถ่ายทอดความเข้าใจ โดยอยู่ระดับดีมากมีค่าเฉลี่ย 4.60 และ 4.55 ตามลำดับ ส่วนความกระชับของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.20

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่	5
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการสารคดี	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายและความเป็นมาของเยาวชนเกษตร	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแขวงชุมทองและเขตลาดกระบัง	29
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 การออกแบบและพัฒนา	
วิธีดำเนินการศึกษา	32
การแปรผลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการทดลอง	
ผลการทดลอง	40
วิจารณ์ผลการทดลอง	46
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผล	47
ปัญหาและอุปสรรค	47
ข้อเสนอแนะ	48
บรรณานุกรม	49

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	52
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	53
- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	53
ภาคผนวก ข	54
- แบบประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	55
- แบบประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	57
- แบบประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป	59
ภาคผนวก ค	61
- บทชีวิตทัศน์	62
ภาคผนวก ง	70
- ปกบรรจุภัณฑ์ของชีวิตทัศน์	71
ภาคผนวก จ	74
- ผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ	75
- ผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา	81
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของสื่อประเภทต่าง ๆ	6
2 แสดงผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยรวม	40
3 แสดงผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญทางการผลิตสื่อ	41
4 แสดงผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา	43
5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบประเมิน	44
6 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป	45



สารบัญญภาพ

ภาพที่

1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

หน้า

39



บทที่ 1
บทนำ
(Introduction)

ความเป็นมาและความสำคัญ

เยาวชนเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย มีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นตัวชี้วัดความรุ่งโรจน์หรือชี้วัดถึงอนาคตของชาติ ในช่วงของวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเช่น ร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์ เป็นช่วงที่มีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงและคล้อยตามสิ่งเร้าได้ง่าย เยาวชนที่เป็นคนดี มีความคิดวิจรญาณ มีความรู้ความสามารถ พบเห็นโดยทั่วไปแต่ในขณะเดียวกัน เยาวชนที่เป็นภาระทางสังคมก็มีจำนวนมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการขาดโอกาสหรืออาจเนื่องมาจากเศรษฐกิจที่ฝืดเคือง เงินไม่พอใช้ ปัญหาครอบครัวหรือจากสิ่งแวดล้อมที่ย่ำแย่ อันเนื่องจากวัฒนธรรมต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาโดยไม่มีการกลั่นกรองและปิดกั้น เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นที่มาของการกระทำผิดของเยาวชนให้ประทุติในทางที่ไม่เหมาะสมเช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม การคุกคามทางเพศ ทำให้เป็นตัวเหนี่ยวรั้งการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการที่จะพัฒนาประเทศควรเริ่มต้นที่การพัฒนาคนเป็นหลักและเริ่มจากการพัฒนาเยาวชนเป็นอย่างแรกเพื่อให้ได้ทั้งคนดีและคนเก่งของสังคม ซึ่งในการนี้ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย จากองค์กรทั้งในประเทศและนอกประเทศ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทุกฝ่ายต่างล้วนมีความสำคัญยิ่งและควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันและร่วมกันสร้างอนาคตที่สดใสของประเทศต่อไปในภายภาคหน้า โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ทำให้มีจำนวนเด็กและเยาวชนอยู่ในสัดส่วนที่มาก โดยเฉพาะในเขตชนบท ในประเทศไทยพบว่ามีถึง 60 เปอร์เซ็นต์ของประชากรทั้งหมด เด็กและเยาวชนเหล่านี้มีความใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อมทางการเกษตร หรือมีส่วนร่วมในการประกอบภารกิจทางด้านเกษตร และหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องยึดอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักในอนาคต

กลุ่มเยาวชนเกษตรที่แขวงชุมทอง ในพื้นที่เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร นับเป็นกลุ่มที่ผู้จัดทำสนใจเนื่องจากการรวมกลุ่มทั้งยุวเกษตรกรภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน และการจัดการกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ มีโครงการแลกเปลี่ยนระหว่างยุวชนเกษตรไทยกับยุวชนเกษตรประเทศญี่ปุ่น

จากปัญหาดังกล่าวสื่อที่สามารถนำมาใช้ให้มีประสิทธิภาพได้คือ สื่อประเภทวีดิทัศน์ ซึ่ง วสันต์ อดิศัพท์ (2533) ได้กล่าวว่าสื่อวีดิทัศน์เป็นสื่อที่ให้ความรู้และความเข้าใจได้ดีมากกว่าสื่อประเภทอื่น เพราะสื่อวีดิทัศน์ทำสิ่งที่ป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ทั้งภาพและ

เสียงในขณะเดียวกัน สื่อวีดิทัศน์สามารถชมหลายๆครั้งถ้าไม่เข้าใจ และสามารถนำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย ให้ความคิดและเสริมสร้างทัศนคติสามารถสื่อสารกันได้และสื่อวีดิทัศน์เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงสังคมและศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้

ปัจจัยต่างๆนี้เองที่ผู้จัดทำสนใจที่จะนำเรื่องราวเหล่านี้มาผลิตในรูปแบบของรายการสารคดี เพื่อให้รู้ถึง วิถีชีวิต ความเป็นมาของการรวมกลุ่ม การจัดการภายในกลุ่ม กิจกรรมภายในกลุ่มที่ทำให้เกิดผลประโยชน์รวมทั้งสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งภายในและนอกโรงเรียน แก่ผู้สนใจซึ่งอาจนำไปเป็นแบบอย่างในการศึกษาและการจัดตั้งกลุ่มได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อผลิตรายการสารคดีเรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมรายการสารคดีที่ผลิตขึ้น ของบุคคลทั่วไปในเขตลาดกระบัง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้วีดิทัศน์ประเภทสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง ที่มีคุณภาพ
2. ได้ทราบถึงความพึงพอใจในการรับชมรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง ของบุคคลทั่วไปในเขตลาดกระบัง

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการผลิตสร้างสื่อวีดิทัศน์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเชิงสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

รูปแบบของรายการ

เป็นรูปแบบรายการสารคดีที่กล่าวถึงยุวชนเกษตรทั้ง 2 กลุ่มโดยจะให้กลุ่มเป็นตัวเดินเรื่อง พร้อมใส่เสียงบรรยายและเสียงเพลงประกอบตลอดรายการ มีการแทรกภาพและเสียงของบุคคลที่ถูกล้อมาสนทนา เพื่อเสริมความคิดเห็นในเนื้อหาที่น่าสนใจ

แก่นเรื่องและโครงเรื่อง

แก่นเรื่องคือ การรวมกลุ่มของยุวชนเกษตรที่แขวงชุมทอง 2 กลุ่มคือ กลุ่มยุวเกษตรภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ซึ่งกล่าวถึงวิถีชีวิต การจัดตั้งกลุ่ม การจัดการภายในกลุ่มและสภาพปัญหาของกลุ่มยุวชนเกษตร

โครงเรื่องคือ

1. บทนำ

เป็นการเปิดประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มของเยาวชนเกษตรในการทำกิจกรรมด้านเกษตร

2. เนื้อหา

การรวมกลุ่มของยุวเกษตรในพื้นที่แขวงชุมทอง ที่จะมีทั้งกลุ่มภายในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ซึ่งการรวมกลุ่มภายในโรงเรียนจะกล่าวถึงสาเหตุที่จัดตั้ง และเน้นถึงกระบวนการจัดการภายในกลุ่ม ซึ่งจะแบ่งหน้าที่การรับผิดชอบออกเป็นฝ่ายต่างๆ ส่วนการรวมกลุ่มของยุวเกษตรภายนอกโรงเรียนนั้นจะกล่าวถึง สถานที่รวมกลุ่ม กิจกรรมที่ทำ และการไปฝึกงานที่ประเทศญี่ปุ่น

3. สรุป

ยุวชนเกษตร คือ เกษตรกรที่ดีในอนาคตได้หากมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและมีการส่งเสริมของครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ความยาวในการนำเสนอ

ความยาวของสารคดีที่ผลิตมีความยาวประมาณ 13.27 นาที

รูปแบบการนำเสนอ

รายการสารคดีเสนอในรูปแบบของDVD เพราะเป็นระบบที่มีความคมชัดทั้งภาพและเสียง กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล

กลุ่มยุวเกษตรภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนในพื้นที่แขวงชุมทองเขตลาดกระบัง

2. กลุ่มเป้าหมายในด้านการประเมิน

บุคคลทั่วไปที่อยู่ในพื้นที่เขตลาดกระบัง

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

วิดิทัศน์ หมายถึงเทปหรือแม่เหล็กบันทึกภาพและเสียงด้วยกรรมวิธีแม่เหล็กไฟฟ้าบันทึก โดยต่อเนื่องและนำมาฉายได้ทันทีด้วยเครื่องตรวจสอบภาพและเสียง

คุณภาพวิดิทัศน์ หมายถึงวิดิทัศน์ที่ผู้วิจัยผลิตขึ้นและได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ด้านสื่อและด้านเนื้อหาโดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไป

รายการสารคดี หมายถึงการดำเนินเรื่องทั้งหมดหรือการเสนอเรื่องราวโดยละเอียด ด้วยเทคนิคนำเสนอโดยการ บรรยาย สัมภาษณ์และเป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด เนื้อหาครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถอ้างอิงได้

บุคคลทั่วไป หมายถึงประชาชนและผู้สนใจรับชมรายการสารคดี

ยุวชนเกษตร หมายถึงเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 10 – 25 ปี ที่ทำการเกษตรได้ด้วยตัวเอง แต่ฐานะทางเศรษฐกิจยังต้องพึ่งพาผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกอยู่ และได้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร

ยุวชนเกษตรภายในโรงเรียน หมายถึงยุวเกษตรกรที่กำลังศึกษาอยู่ มีการรวมกลุ่มภายในโรงเรียน

ยุวชนเกษตรภายนอกโรงเรียน หมายถึงยุวเกษตรกรที่ไม่ได้ศึกษาอยู่ในโรงเรียน



บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการสารคดี
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายและความเป็นมาของเยาวชนเกษตร
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแขวงชุมทองและเขตลาดกระบัง
5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเผยแพร่ ความหมายของ สื่อ

วารินทร์ รัศมีพรหม (2531 : 14) ได้กล่าวว่า สื่อ (medium ,media) คำนี้มาจากภาษาละตินว่า Between ซึ่งแปลว่า "ระหว่าง" คำว่าสื่อจึงหมายถึงสิ่งที่เป็นพาหนะนำข้อมูลจากแหล่งกำเนิดไปสู่ผู้รับ ในแง่ของการสื่อสารส่งความหมายถึงกัน (Media of communication) สื่อที่ใช้กันอยู่ เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เครื่องเสียง วิทยุ ภาพวีดิทัศน์ และสิ่งพิมพ์

วรรณษา เจียมทะวงษ์ (2536 :1) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อ นั้นคือสิ่งที่ใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ทักษะและเจตคติให้แก่ผู้เรียนได้เรียนตามวัตถุประสงค์ สื่อการสอนที่รูปแบบการสอน และสภาพแวดล้อมของการใช้สื่อ

สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต (2527 :15 -16) ให้ความหมายของสื่อไว้ว่า สื่อหมายถึง ตัวกลางหรือช่องทางที่จะนำสารหรือเรื่องราวไป ซึ่งอาจส่งโดยคำพูดหรือภาษาเขียน

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปความหมายของสื่อได้ว่า สื่อ คือตัวกลางที่ใช้ในการสื่อสารหรือช่องทางที่ผู้ส่งสารใช้ส่งข้อมูลข่าวสารหรือความรู้สึกไปยังผู้รับ ซึ่งใช้วีดิทัศน์ก็เป็นสื่ออีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในการส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้

การเปรียบเทียบระหว่างสื่อวีดิทัศน์กับสื่อชนิดอื่น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2537) ได้กล่าวว่าหากจะเปรียบเทียบสื่อต่าง ๆ ที่ใช้ในการเผยแพร่หรือใช้ในการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าโทรทัศน์หรือสื่อวีดิทัศน์มีประสิทธิภาพมากที่สุดถ้าเปรียบเทียบกับสื่อชนิดอื่น ๆ ดังตารางที่ 1 การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียของสื่อประเภทต่าง ๆ

สื่อ	ข้อดี	ข้อดี
โทรทัศน์	ความครอบคลุมสูง	การเลือกสรรผู้ฟังต่ำ
วีดิทัศน์	การเข้าถึงสูง	อายุข่าวสารสั้น
	มีผลกระทบจากแสง เสียง และการเคลื่อนไหว	ต้นทุนรวมสูง
	ความภาคภูมิใจสูง	ต้นทุนการผลิตสูง
	ต้นทุนต่ำต่อผู้รับหนึ่งราย	ยุ่งยาก
วิทยุ	ต้นทุนต่ำ	ความลับสน
	มีความถี่สูง	สร้างความตั้งใจได้ต่ำ
	ข่าวสารอายุสั้น	ยืดหยุ่นได้
นิตยสาร	มีศักยภาพในการแบ่งส่วนตลาด	ระยะเวลาในการออก
	การผลิตซ้ำมีคุณภาพ	แต่ละฉบับนาน
	บรรจุข้อมูลได้มาก	ใช้ประสาทสัมผัสด้านสายตา
	อายุข่าวสารนาน	เท่านั้น
	ผู้อ่านอ่านได้หลายครั้ง	ขาดความยืดหยุ่น
จดหมายตรง	เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายสูง	ต้นทุนสูง
	มีโอกาสนในการอ่านซ้ำ	ภาพพจน์ต่ำ
	บรรจุข้อมูลได้มาก	ลับสน
หนังสือพิมพ์	ความครอบคลุมสูง	อายุสั้น
	ใช้เวลาในการนำออกเสนอสั้น	สร้างความตั้งใจต่ำ
	ผู้อ่านควบคุมนำเสนอในตำแหน่งที่น่าสนใจ	เข้าถึงผู้รับสารได้บางกลุ่ม
สื่อออกสถานที่	มีความจำกัดด้านทำเล	เวลาในการดูสั้น
	มีการดูซ้ำสูง	ใช้ข่าวสารสั้น ภาพพจน์ต่ำ
	สังเกตเห็นได้	จำกัดเฉพาะในท้องถิ่น

ที่มา : ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2537)

ความหมายของวีดิทัศน์หรือวีดีโอ

วารินทร์ รัศมีพรหม (2531 : 131) กล่าวว่า วีดีโอ คือระบบส่งสัญญาณที่ไม่ต้องใช้สาย และไม่ต้องออกอากาศ คือ วีดีโอกระเป๋าทัวร์หรือวีดีโอตั้งโต๊ะซึ่งสามารถที่จะเล่นย้อนกลับได้และเปิดดูรายการเมื่อใดก็ได้ตามต้องการ รูปแบบในการบันทึกวีดีโอเทปในปัจจุบันเป็นที่นิยมกันก็คือ วีดีโอคาสเซต (Videocassette) และวีดีโอดิสก์ (Videodisc)

วสันต์ อติศัพท์ (2533 : 45) ได้กล่าวว่าวีดิทัศน์คือการบันทึกภาพลงบนเทปโทรทัศน์ อาศัยหลักพื้นฐานเดียวกับการบันทึกเสียงลงบนเทปเสียง คือการแปลงสัญญาณภาพให้เป็นสัญญาณแม่เหล็ก โดยอาศัยความเร็วของเส้นเทปที่ต้องเคลื่อนที่ผ่านหัวบันทึกเทป โทรทัศน์ที่ค่อนข้างสูงมาก นอกจากนี้ในเทปโทรทัศน์ยังมีร่องอื่น ๆ อีกนอกเหนือจากสัญญาณภาพ เช่น แถบสัญญาณเสียง แถบสัญญาณควบคุม (Control Track) เพื่อควบคุมให้แต่ละเฟรมมีความสัมพันธ์กัน

ประโยชน์และคุณค่าของวีดิทัศน์หรือวีดีโอ

จิรพท์ สีสลาพฤทธิ์ (2529 :138-139) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวีดีโอเทปเพื่อการศึกษา โดยทั่วไปดังต่อไปนี้

1. การแพร่ภาพเทปโทรทัศน์ สามารถทำได้ในระบบสีและขาวดำ
2. มีเครื่องบันทึกภาพแบบเคลื่อนย้ายได้ซึ่งสามารถใช้ได้ในห้องเรียนหรือสถานที่
3. ประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง
4. สามารถแพร่ภาพและเสียงได้ทุกโอกาสและนำมาสอนซ้ำได้
5. เทปโทรทัศน์สามารถตัดต่อได้นำมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้และยังถ่ายม้วนอื่นแลกเปลี่ยนกันใช้ได้อีก คุณค่าของวีดีโอเทปทางการศึกษาทั่วไปดังต่อไปนี้

- 5.1 เป็นแหล่งวิทยาการอันสมบูรณ์
- 5.2 ช่วยปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
- 5.3 ใช้ในการสาธิตอย่างได้ผล
- 5.4 สามารถบันทึกเทปได้
- 5.5 สามารถผลิตรายการได้ทั้งในและนอกห้องส่ง
- 5.6 ใช้สอนนักเรียนจำนวนมากได้

วสันต์ อติศัพท์ (2533 : 200-201) ได้กล่าวถึงคุณค่าของสื่อวีดิทัศน์ไว้ว่า

1. เห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง
2. ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม
3. นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย

4. รวมคุณค่าของวิทยุและโทรทัศน์
5. ให้ความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ
6. สามารถติดต่อสื่อสารกันได้
7. เป็นเครื่องมือสำคัญในการปรับปรุงสังคม
8. ศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่มได้
9. เหมาะสำหรับทำ Micro teaching
10. การผลิตทำได้ง่ายกว่าภาพยนตร์

ไพโรจน์ ตีระธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 3) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวีดิทัศน์ไว้เช่นเดียวกันว่า

1. มีประสิทธิภาพในการสื่อสารสูง มีทั้งภาพ(สี) และเสียงในเวลาเดียวกัน
2. สามารถต่อขยายให้ดูครั้งละหลาย ๆ คนได้สามารถดูได้ครั้งละมาก ถึงเป็นพัน ๆ คนได้
3. สามารถหยุดภาพนิ่งบางจุดหรือดูซ้ำอีกหรือภาพช้าโดยทำให้เนื้อหาเสียไป
4. ใช้ฝึกทักษะการแสดงหรือการสอน (Micro teaching) ของครูได้
5. ใช้ประกอบการเรียนซ่อมเสริม (Remedia) รายบุคคลหรือรายกลุ่มได้
6. ครูสามารถสร้างวีดิทัศน์ขึ้นเองเพื่อได้วีดิทัศน์การศึกษาตามที่ครูต้องการได้ไม่ยาก

ปัจจุบันการผลิตวีดิทัศน์เพื่อเป็นสื่อประกอบการศึกษาจำนวนมาก เนื่องจากสื่อวีดิทัศน์มีข้อดีหลายอย่างที่ช่วยในการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงในเวลาเดียวกัน

ขั้นตอนการผลิตวีดิทัศน์และโทรทัศน์

ไพโรจน์ ตีระธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 76-78) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ของเป้าหมายให้ชัดเจน
2. รวบรวมข้อมูลและเอกสาร
3. คัดเลือกข้อมูลและเอกสาร
4. เขียนบทโทรทัศน์
5. เตรียมบันทึกภาพ
6. งานศิลป์
7. เตรียมเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตทดลอง
8. การบันทึกภาพ

9. ตัดต่อ
10. การบันทึกเสียง
11. การตรวจแก้ไขนำไปใช้
12. การนำรายการไปใช้
13. การประเมินผล

ณรงค์ สมพงษ์ (2530 : 312) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์ว่าขั้นตอนการผลิตโทรทัศน์แบ่งเป็น

1. การวางแผน (Planning)
2. การเตรียมการถ่ายทำ (Preparation)
3. การผลิต (Production)
4. การผลิตหลังการถ่ายทำ (Post production)

สุรัชย์ ลิกขาบัณฑิต (2528 : 26-48) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตรายการว่าจะต้องมีการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผนการผลิตรายการ

1.1 ทำการศึกษาจุดมุ่งหมาย และเป้าหมายในการทำรายการต้องทราบจุดมุ่งหมายทั่วไปของเนื้อหา และนำมาวิเคราะห์กำหนด กลุ่มเป้าหมาย (Target Group) และจุดมุ่งหมายเฉพาะ

1.2 รวบรวมทรัพยากร และศึกษาข้อขัดข้องในการผลิต โดยจะต้องศึกษาว่าแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้กระบวนการผลิตอะไรบ้าง มีอะไรบ้าง ทรัพยากรและข้อขัดข้องที่ควรศึกษา มีดังนี้

1.2.1 เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ ต้องศึกษาดูว่ามีเครื่องมือ วัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการถ่ายทำเพียงใด พร้อมทั้งตรวจสอบดูว่าวัสดุที่มีอยู่เพียงพอหรือไม่และใช้ได้หรือไม่

1.2.2 บุคลากร ต้องศึกษาขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและประสบการณ์ของบุคลากร ซึ่งคุณภาพของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรเป็นสำคัญ

1.3 การเขียนหัวข้อเนื้อหา และการเลือกแบบการนำเสนอรายการ วิดีทัศน์เพื่อการศึกษาจำเป็นต้องอิงเนื้อหาเป็นสำคัญ ซึ่งต้องนำเนื้อหานั้นมาเขียนเป็นรูปแบบการนำเสนอรูปแบบการนำเสนอที่นิยมกัน เช่น แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปราย แบบบรรยาย แบบนาฏการณ์ และแบบบรรยายโดยไม่ให้เห็นตัวผู้บรรยาย

2. การเตรียมการผลิตรายการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การเขียนบท (script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการวีดิทัศน์ บทที่ดีควรเป็นแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน ข้อความรูปภาพหรือสัญลักษณ์ ควรใช้การสื่อความหมายได้ชัดเจน คำบรรยายและภาพต้องสัมพันธ์กัน ภาษาที่ใช้เหมาะกับผู้เรียน

2.2 การเตรียมบุคลากร จะต้องติดต่อประสานงานกับบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง ฯลฯ เพื่อช่วยทำหน้าที่ต่างๆ ในการผลิต

2.3 การเตรียมงานศิลปะ จะต้องสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับสื่อวีดิทัศน์

2.4 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบทั้งในและนอกสตูดิโอ

2.5 การเตรียมการอื่น ๆ เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ดนตรีและเสียงที่ใช้ประกอบ

2.6 การซ้อมซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับฝ่ายเทคนิค และผู้แสดง

3. การดำเนินรายการเป็นขั้นตอนที่จะทำการผลิตวีดิทัศน์ซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตามขั้นตอนดังกล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของรายการที่มีขึ้นในขั้นนี้ก็มีน้อย ในขั้นนี้จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่เขียนไว้จากนั้นจึงนำมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วจึงนำมาบันทึกเสียงบรรยาย เสียงดนตรี และเสียงประกอบต่าง ๆ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าขั้นตอนในการผลิตโทรทัศน์หรือวีดิทัศน์มีหลายขั้นตอนตามแต่จะแบ่งให้ละเอียดขนาดไหนแต่พอจะแยกเป็นช่วงใหญ่ ๆ ได้ 3 ช่วงคือ ช่วงเตรียมการก่อนถ่ายทำ ช่วงถ่ายทำ และหลังช่วงถ่ายทำ ซึ่งแต่ละช่วงนั้นจะส่งผลถึงกัน เช่น ถ้ามีการถ่ายทำที่ดีก็จะง่ายต่อการถ่ายทำและจะง่ายต่อการตัดต่อ

ความหมายของบทวีดิทัศน์หรือบทโทรทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 193) กล่าวว่า การเขียนบทวีดิทัศน์เป็นการนำเอาความคิดในการสร้างสรรค์งานวีดิทัศน์มาทำให้เป็นรูปธรรมขั้นหนึ่งก่อน เพื่อแสดงให้เห็นว่าเหตุการณ์ในรายการจะดำเนินไปอย่างไร โดยแสดงให้เห็นทั้งลักษณะภาพที่จะปรากฏ คำบรรยาย หรือบทสนทนา ตลอดจนเสียงประกอบอื่น ๆ

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 89) ได้กล่าวว่า บทโทรทัศน์เป็นการกำหนดโครงเรื่องของรายการเหมือน ๆ กับพิมพ์เขียวที่ใช้ในการกำหนดแบบก่อสร้างบ้าน ซึ่งต้องมีโครงสร้างที่ถูกต้องเหมาะสม ไมเช่นนั้นอาจเกิดจุดอ่อนและพังทลายในที่สุด

ดังนั้นจึงพอจะสรุปได้ว่า บทวีดิทัศน์หรือโทรทัศน์ก็คือสิ่งที่กำหนดว่ารายการจะดำเนินไปทางไหน อย่างไร เพื่อช่วยให้อ่านง่ายในการถ่ายทำ และการดำเนินการของฝ่ายต่าง ๆ

การเขียนบทวีดิทัศน์หรือบทโทรทัศน์

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 200-201) ได้ให้หลักในการเขียนบทวีดิทัศน์ไว้ว่า การเขียนบทวีดิทัศน์เป็นศาสตร์และศิลป์เฉพาะตัวที่ไม่เหมือนการเขียนลักษณะอื่น ๆ ซึ่งมีหลักการเขียนดังนี้

1. การคิดออกมาเป็นภาพ วีดิทัศน์เป็นสื่อที่ถ่ายทอดด้วยภาพเป็นหลักและเสริมด้วยคำพูดและเสียง ภาพจะต้องถ่ายทอดเหตุการณ์ออกมาอย่างเป็นศิลปะและสื่อความหมายในการรับรู้ของผู้ชม ผู้เขียนบทจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆออกมาให้เป็นภาพที่จะถ่ายทอดไปสู่ผู้ชม ภาพเหล่านี้อาจจะใช้เพียงลำพังเพื่อสื่อสารเรื่องราวกับผู้ชม หรือใช้เสียงประกอบ คือเสียงดนตรีเสริม โดยไม่ต้องมีคำบรรยายคำพูดประกอบก็ย่อมได้

2. การเขียนคำพูดเพื่อการได้ยิน การชมโทรทัศน์ผู้ชมจะต้องได้ยินคำพูด คำบรรยายเพียงครั้งเดียวไม่สามารถกลับมาฟังได้เช่นการกลับมาอ่านหนังสือ ดังนั้นคำพูดที่ใช้จะต้องง่ายเหมาะแก่การฟังของกลุ่ม ไม่ควรใช้ประโยคที่ซ้ำซ้อนเกินไป ใช้ภาษาพูดมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เป็นภาษาที่สื่อสารด้วยอารมณ์ และที่สำคัญนั้นต้องสัมพันธ์กับภาพอย่างมีความหมายและศิลปะ

3. การเข้าใจพื้นฐานของผู้ชมการรับรู้ของผู้ชมแต่ละกลุ่มไม่เหมือนกันและไม่เท่ากัน ผู้เขียนบทโทรทัศน์จะต้องสื่อสารภาพและคำบรรยายให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มด้วย

4. การเข้าใจการนำเสนอรายการโทรทัศน์บทโทรทัศน์เปรียบเสมือนแปลนรายการทั้งหมดว่าจะดำเนินไปอย่างไร ดังนั้น การที่ผู้เขียนบทโทรทัศน์มีความรู้ด้านเทคนิคของการนำเสนอทางโทรทัศน์ เทคนิคของการทำภาพพิเศษ เรื่องของแสงเสียงแล้วย่อมสามารถที่จะจินตนาการในการนำสิ่งเหล่านี้มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไพโรจน์ ตีรณธรรากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 90) ได้กล่าวว่า การเขียนบทโทรทัศน์จะง่ายขึ้นถ้าทำตามลำดับดังนี้

1. รวบรวมหนังสือ เอกสารและวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหัวเรื่องที่จัดทำ
2. เลือกสิ่งโดยตรงกับจุดประสงค์มากที่สุด
3. ตัดสินว่าจะเรียงลำดับสิ่งที่เลือกไว้แล้วอย่างไร

ชิน คล้ายปาน (2528 : 31) ได้ให้วิธีการในการเขียนบทโทรทัศน์ไว้ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลและทรัพยากรที่จะนำมาผลิตรายการ
2. คัดเลือกเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของรายการ
3. กำหนดรายละเอียดในบทโทรทัศน์ตามความสามารถของอุปกรณ์ที่มีอยู่ รวมทั้ง
4. งบประมาณและเจ้าหน้าที่ที่จะทำการถ่ายทำ
5. ผู้เขียนบทจะต้องเดาความรู้สึกว่าผู้ชมต้องการอะไร และจะต้องสนองอย่างไร

6. ความต่อเนื่องของเนื้อหา เป็นสิ่งจำเป็นที่ทำให้ผู้ชมคอยติดตามรายการ

การเขียนบทเป็นงานที่สำคัญในการผลิตรายการ ผู้เขียนบทควรจะศึกษาเนื้อหาในเรื่องที่จะทำ วัตถุประสงค์ของรายการ รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายด้วยเพื่อที่จะสามารถถ่ายทอดวัตถุประสงค์ของรายการแก่ผู้ชมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของการตัดต่อลำดับภาพ

สุทัศน์ บุรีรักษ์ดี (2528 : 735) ได้ให้ความหมาย ของการตัดต่อลำดับภาพไว้ว่าการตัดต่อลำดับภาพ หมายถึงการนำภาพที่ได้จากการถ่ายทำแล้วมาเรียงต่อกันโดยแต่ละชอตและแต่ละฉากให้เข้ากันอย่างต่อเนื่องและกลมกลืนจนสามารถบอกเรื่องราวที่ผู้ติดต่อผู้กำกับ ต้องการจะถ่ายทอดไปให้ผู้ชมได้รับรู้ โดยคำนึงถึงความยาว จังหวะ อารมณ์ ให้ถูกหลักภาษาและไวยากรณ์ เพื่อให้ภาพที่ออกมาบอกเรื่องราวอย่างกลมกลืน และเป็นเอกภาพ ผู้ดูได้ความรู้สึก ได้ความสุข หรือได้อารมณ์อื่นตามที่ผู้ตัดต่อกำหนดไว้

ยงยุทธ รักษาศรี (2532 : 1102) ได้กล่าวว่า ในขบวนการผลิตโทรทัศน์นั้น การตัดต่อ หมายถึงการเลือก คือเลือกชอตที่ท่านคิดว่าดีที่สุดและเลือกส่วนที่ดีที่สุดของชอตนั้นออกมา เพื่อให้ภาพส่วนนั้นบอกเรื่องราวตามที่ท่านคิดเอาไว้

ไพโรจน์ ตรีธรรนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี (2528:151) ได้กล่าวว่า การตัดต่อวีดิโอเทปจะทำให้รายการต่อเนื่องกันเนื่องจากภาพที่บันทึกบางภาพถ่ายทำในเวลาและสถานที่ที่ต่างกัน จำเป็นต้องมีการตัดต่อภาพเพื่อให้เป็นไปตามสคริปที่วางไว้ทั้งนี้เพราะเป็นการยากที่จะบันทึกรายการทั้งหมดให้ต่อเนื่องกันในครั้งเดียว

ในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ในปัจจุบันนี้ กระบวนการไม่ได้สิ้นสุดเพียงแค่การถ่ายทำเสร็จภายในห้องผลิตรายการ หรือสตูดิโอ เท่านั้น เพราะบางครั้งการจะถ่ายทำรายการให้เสร็จไปเลยทีเดียวเป็นเรื่องลำบากด้วยเหตุที่การจะผลิตรายการขึ้นมารายการหนึ่งนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานหลายฝ่าย เช่น ช่างกล้อง ผู้ควบคุมเสียง ผู้ควบคุมแสง ผู้กำกับรายการ ผู้แสดง ฯลฯ ดังนั้นโอกาสที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะทำผิดพลาดทำให้ต้องมีการหยุดบันทึกเทปโทรทัศน์เพื่อถ่ายทำใหม่ตั้งแต่ต้นจึงมีมากขึ้น ซึ่งก็นับว่าเป็นการเสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากกว่าที่ควรจะเป็น ด้วยเหตุนี้ทำให้มีผู้หันมาใช้วิธีถ่ายเจาะเป็นฉาก ๆ ตามเรื่องราวที่เตรียมเอาไว้ จากนั้นก็นำภาพถ่ายเอาไปมาตัดต่อลำดับภาพในภายหลัง ซึ่งทำให้ได้รายการที่สมบูรณ์และมีความละเอียดประณีต

โดยเฉพาะสำหรับรายการวิทยุโทรทัศน์ที่มีการถ่ายทำนอกสถานที่หรือนอกห้องผลิตรายการหรือนอกสตูดิโอ ซึ่งอาจจะใช้กล้องโทรทัศน์ในการถ่ายทำเพียงกล้องเดียวหรืออาจจะใช้

หลายกล้องและใช้เครื่องบันทึกเทปโทรทัศน์หลายเครื่อง แต่ไม่มี Switcher ควบคุมขณะถ่ายทำ ในกรณีเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้การตัดต่อหลังจากการถ่ายทำมีความจำเป็นมากขึ้นเนื่องจากขณะถ่ายทำไม่ได้ถ่ายทำตามลำดับในบทที่เตรียมไว้แต่จะเลือกถ่ายภาพที่ถ่ายในสถานที่เดียวกันมุมกล้องใกล้เคียงกัน ต่อ ๆ กันไปก่อน แล้วจึงจะย้ายไปถ่ายมุมอื่น หรือสถานที่อื่นต่อไป ทั้งนี้เพื่อมิให้เป็น การเสียเวลาในการเคลื่อนย้ายกล้อง และอุปกรณ์ในการถ่ายทำอื่น ๆ กลับไปกลับมานั่นเอง และเมื่อถึงช่วงของการตัดต่อ ก็จะนำภาพทั้งหมดที่ถ่ายมาเลือกและตัดต่อลำดับภาพเชื่อมภาพ แต่ละภาพเข้าด้วยกัน ตามเรื่องราวในบทโทรทัศน์ที่มีอยู่หรือตามที่ผู้ตัดต่อเห็นสมควร

ความสำคัญของการตัดต่อลำดับภาพ

ศุภีพร วิโรจน์สกุล (2531)กล่าวว่า การตัดต่อนับว่าเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการผลิต รายการโทรทัศน์อยู่ไม่น้อย รายการจะน่าเบื่อ น่าสนใจ และชวนติดตามหรือไม่เพียงใดมิใช่อยู่ที่ การถ่ายทำเพียงอย่างเดียว แต่เทคนิคการตัดต่อได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในการทำให้ภาพที่ ทำมาหลายมาเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ดังนั้นการตัดต่อจึงมีความสำคัญซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยต่อเชื่อมภาพ

การถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ ไม่นิยมแช่กล้องจับภาพหรือฉากใดฉากหนึ่งนาน ๆ เพราะจะทำให้ผู้ชมเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงมีการถ่ายเป็นช็อตสั้น ๆ และจับภาพในมุมต่าง ๆ กัน แล้ว จึงนำภาพที่ท่านถ่ายทั้งหมดมาตัดต่อเรียงลำดับใหม่หรือเชื่อมภาพหรือช็อตแต่ละช็อตเข้าด้วย ตามลำดับ ให้ถูกต้องตามเรื่องราว ซึ่งบางรายการอาจต้องใช้การตัดต่อเชื่อมภาพเป็นร้อย ๆ แห่ง เช่น รายการที่ถ่ายทำนอกสถานที่ด้วยกล้องเดียว หรือรายการที่มีการตัดภาพอย่างรวดเร็ว แต่ถ้า เป็นรายการที่ผลิตภายในห้องส่งหรือในสตูดิโอ ซึ่งมักถ่ายเป็นตอนยาว และมีการลำดับภาพใน ระหว่างการผลิตโดยใช้ Switcher บ้างแล้ว การตัดต่อภายหลังการผลิตก็จะง่ายขึ้นเพียงตัด ต่อเชื่อมภาพของฉากแต่ละฉากให้ต่อเนื่องกันเท่านั้น

2. ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง

การผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ แม้จะได้ระมัดระวังและพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วก็ตาม ก็ยังมักพบข้อบกพร่องอยู่เสมอ การตัดต่อสามารถช่วยได้ โดยการตัดภาพที่ไม่พึงปรารถนา ออกไปและแทรกภาพที่ดี ๆ เข้าไปแทนที่

3. ช่วยจำกัดเวลา

เวลาในการออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นเวลาที่มีค่ามาก ดังนั้นการผลิต รายการจึงต้องให้มีความยาวพอเหมาะหรือพอดี กับช่วงเวลาที่กำหนดเอาไว้ ซึ่งถ้ารายการที่ผลิต ยาวเกินไปก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อ ปรับแต่ง ตัดภาพ ส่วนที่เกินออกไปบ้าง แม้ว่าภาพที่ถ่ายทำ

มาจะเป็นภาพที่ดี ๆ สวย ๆ และเป็นประโยชน์กับเรื่องที่จะเสนอมากเพียงใดก็ตาม หรือถ้ารายการที่ผลิตสั้นเกินไป ก็ต้องใช้กระบวนการตัดต่อในการแทรกภาพเพิ่มเข้าไป เพื่อให้รายการยาวขึ้น

4. ช่วยสร้างเรื่องราวอย่างต่อเนื่อง

เป็นการนำภาพแต่ละชอต แต่ละฉาก แต่ละตอน มาเชื่อมต่อเข้าด้วยกัน ซึ่งถ้าเป็นการต่อเชื่อมภาพอย่างมีศิลปะ มีความคิดสร้างสรรค์แล้วละก็ ผู้ชมก็จะรู้สึกต่อเนื่องในเรื่องราวที่นำเสนอ ทั้งนี้ในขั้นตอนการถ่ายทำจะต้องให้ได้ภาพที่ดี มีรายละเอียดมากพอ มีภาพหลาย ๆ ขนาด ทั้งภาพขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก และมีภาพหลาย ๆ มุมในแต่ละฉาก แต่ละตอน จึงจะทำให้ผู้ตัดต่อสามารถเลือกภาพมาตัดต่อเข้าด้วยกันได้อย่างต่อเนื่องตามความต้องการ

วิธีการตัดต่อลำดับภาพ

ศุภสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวว่า ไม่ว่าจะเครื่องตัดต่อแบบใด หรือใช้เทปโทรทัศน์ประเภทใดก็ตาม จะมีวิธีการตัดต่อได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีประกอบรายการ (Assemble)

ตามปกติการถ่ายทำรายการวิทยุโทรทัศน์ด้วยเทปโทรทัศน์ไม่ว่าจะเป็นรายการประเภทสาระความรู้ หรือรายการบันเทิง มักมีการบันทึกภาพและเสียงยึดยาวกว่าที่ต้องการ บางส่วนก็อาจจะบันทึกซ้ำภาพเดิมหลายครั้ง เพื่อจะได้เลือกภาพที่ดีที่สุดเพียงหนึ่งภาพนอกจากนั้นก็ยังถ่ายทำโดยไม่เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ดังนั้นจึงต้องมีการตัดต่อแถบภาพที่บันทึกแต่ละตอนให้เข้าเป็นเรื่องเดียวกันที่ต่อเนื่องกลมกลืน และมีความยาวพอเหมาะเหล่านี้ เรียกว่า การประกอบรายการ

การตัดต่อด้วยวิธีประกอบรายการ ทำให้โดยการบันทึกทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศตามลำดับชอตที่ได้ระบุเอาไว้ในบท โดยเริ่มจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสิ้นสุดของภาพในชอตแรก แล้วต่อด้วยจุดเริ่มต้นของภาพในชอตที่สอง และจุดสิ้นสุดของชอตที่สอง ก็จะต่อกับจุดเริ่มต้นของชอตที่สาม เป็นอย่างนี้เรื่อยไปจนจบ ซึ่งการตัดต่อแบบนี้เป็นการตัดต่อที่ง่ายและสะดวกและใช้เวลาไม่มากนัก

2. วิธีแทรก (Insert)

เป็นการแทรกภาพหรือเสียงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งภาพและเสียงจากเทปที่ถ่ายทำมาลงสู่เทปตัดต่อที่จะใช้ในการออกอากาศ ซึ่งในเทปตัดต่อต้องมีการบันทึกภาพเอาไว้อยู่แล้ว แต่เราไม่ต้องการภาพเดิม จึงใช้การตัดต่อด้วยวิธีนี้ในการแทรกภาพใหม่ทับลงไปทีภาพเดิม เป็นการลบภาพเดิมออก และได้ภาพใหม่ที่แทรกเข้าไปออกมาแทน ยกตัวอย่างเช่น ในเทปตัดต่อได้บันทึกภาพผู้ชายคนหนึ่งกำลังคิดถึงอะไรบางอย่างและต่อมาก็มีคนมาเรียกให้เขารู้สึกเหตุการณ์

เช่นนี้ถ้าเราเสนอแต่ภาพของผู้ชายคนนั้นไปตลอด ก็อาจทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย เราจึงต้องการแทรกภาพเหตุการณ์ที่ชายคนนั้นลงไปโดยให้เสียงแบลคกราวยังคงเดิมวิธีแทรกภาพนี้ต้องกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เพื่อเวลาที่เรแทรกภาพ ภาพใหม่ก็อาจจะทับภาพเดิมที่เราต้องการ ซึ่งอยู่ต่อจากจุดที่เราไม่ต้องการไปด้วยได้

ประเภทของการลำดับภาพในการดำเนินเรื่อง

ศลีพร วิโรจน์สกุล (2531) กล่าวถึงการลำดับภาพในการดำเนินเรื่องไว้ดังนี้

1. คอนตินิวอัล (Continous)

เป็นการเสนอเรื่องราวเรียงไปตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง ตั้งแต่ต้นจนจบโดยมากมักใช้กับเรื่องที่มีตัวเอกเพียงตัวเดียว และก็ติดตามพฤติกรรมของตัวเอกไปโดยตลอด ซึ่งในปัจจุบันไม่ค่อยใช้การดำเนินเรื่องแบบนี้กันแล้ว เพราะไม่ค่อยน่าสนใจ ไม่ดึงดูดผู้ชมให้ติดตามเรื่องราวโดยตลอดเท่าที่ควร

2. ซิมูทานีเยส (Simultaneous) หรือครอสคัตติง (Cross Cutting)

เป็นการเสนอเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่าซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน การดำเนินเรื่องแบบนี้ เป็นที่นิยมและขึ้นมากในปัจจุบัน เพราะทำให้ผู้ชมรู้สึกตื่นเต้นและไม่เบื่อ

3. พาราลเลล (Parralled)

เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หรือมากกว่า ที่เกิดขึ้นในเวลาที่แตกต่างกัน และอาจมีสถานที่ต่างกันด้วย ซึ่งความแตกต่างกันนั้น มีความสัมพันธ์ในแง่ความคิด หรือการเปรียบเทียบ

4. อินโวลูท (In Voluted)

เป็นการเริ่มต้นด้วยการเสนอเหตุการณ์ที่จบไปแล้วแล้วต่อด้วยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบใหม่ การดำเนินเรื่องแบบนี้ เป็นการดึงดูดใจของผู้ชมเอาไว้ด้วยเหตุการณ์ที่เป็นไคลแมกซ์ (Climax) ของเรื่อง ซึ่งใช้ได้ดีและเป็นที่ยอมรับในภาพยนตร์ สำหรับละครโทรทัศน์ก็มีใช้บ้างกับละครสั้นที่จบภายในวันเดียว ถ้าเป็นละครเรื่องยาว หลายตอนจบ มักไม่ใช้การดำเนินเรื่องแบบนี้เพราะเมื่อผู้ชมได้ชมไป 2-3 ตอนแล้วก็อาจจะลืมเหตุการณ์ตอนเริ่มต้นแล้ว

นอกจากนี้ สุชาติ พรหมปัญญา (2546) กล่าวถึง ประเภทการลำดับภาพในการดำเนินเรื่องไว้ดังนี้

1. Intercutting Editing ใช้กับพื้นที่หรือบุคคลเป็นเทคนิคในการตัดระหว่งการกระทำที่แตกต่างกัน ซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเดียวกันแต่ต่างสถานที่กัน เทคนิคนี้ค้นพบเมื่อปี 1906 เพื่อสร้าง

แรงกดดันและความตื่นเต้นให้กับเรื่อง ตัวอย่างเช่น ภาพตัวเลขที่ลดลงเรื่อย ๆ ของระเบิดเวลาที่ถูกตั้งไว้ ตัดกลับไปมาสลับกับภาพอุปสรรคต่าง ๆ จากการหนีออกจากตึกที่กำลังถูกระเบิด เป็นต้น การตัดภาพแบบอินเตอร์คัตบนใบหน้าในสถานที่เดียวกันแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนทัศนคติที่มีทั้งกริยาและปฏิกริยาชอตที่ใช้ตัดภาพกลับไปมานี้เรียกว่า Cutaway หรือ Cutback

2. Analytical Editing เป็นการแบ่งเนื้อที่ออกเป็นเฟรมย่อย ๆ ฉากที่ใช้กันดั้งเดิมเริ่มต้นด้วยภาพระยะไกลเพื่อให้เห็นสถานการณ์รวมและความสัมพันธ์ของวัตถุในพื้นที่ ตามด้วยชอตที่ใกล้เข้ามาเพื่อแทรก (Inter Shot) แสดงถึงรายละเอียด และมุ่งไปสู่การกระทำที่สำคัญ ชอตที่ใช้ทำหน้าที่เพื่ออธิบายสถานการณ์เรียกว่า Establishment Shot หรือ Master Shot

3. Contiguity Editing เป็นการติดตามการกระทำยังตำแหน่งต่าง ๆ รูปแบบดั้งเดิมนิยมใช้กันในฉากไล่ล่าของภาพยนตร์ตะวันตก เมื่อผู้ถูกล่าขี่ม้าผ่านต้นไม้ใหญ่ต้นหนึ่ง ซึ่งจะเป็นจุดอ้างอิงต่อไปเวลาต่อมาในตำแหน่งเดิม ผู้ไล่ล่าก็ขี่ม้าตามมาและผ่านต้นไม้ต้นเดียวกันไป ต้นไม้ในที่นี้จึงมีบทบาทเหมือนกับป้ายถนนสำหรับผู้ชมที่จะใช้อ้างอิงสถานที่ขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องหมายบอกเวลาที่ผ่านไประหว่างผู้ล่าและผู้ถูกล่า

4. Point-of-View เป็นชนิดหนึ่งของ Contiguity Editing ที่อธิบายมาแล้วแต่ถูกแยกออกมาต่างหาก เป็นการติดตามไปดูเฉพาะส่วนที่เป็นผลของการกระทำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ เช่นเมื่อมีภาพคนหันไปทางด้านหนึ่งของจอผลของการมองจะต้องเป็นภาพใดภาพหนึ่ง ดังนั้นชอตที่ตามมาก็จะแสดงภาพที่คนคนนั้นมองเห็นด้วย ชอตที่เป็นผลของการกระทำนั้นเรียกว่า Reaction Shot ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับเหตุการณ์อื่นได้อีกเช่น ภาพการยิงจรวดที่ปืนาวุธตามด้วยภาพความหายนะของบ้านเมืองการใช้ Reaction Shot จึงเป็นการสรุปการกระทำของชอตก่อนหน้าโดยไม่ต้องมีคำอธิบาย

หลักการพื้นฐานของการติดต่อและลำดับภาพ

สุชาติ พรหมปัญญา (2544) ได้กล่าวถึง หลักการพื้นฐานของการลำดับภาพไว้ว่าหลักการติดต่อเบื้องต้นก็คือการนำชอตต่าง ๆ มาจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการนำเสนอเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการโดยที่จะไม่ไปละเมิดความรู้สึกต่อเนื่องระหว่างการกระทำต่าง ๆ ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการดังนี้

1. ความต่อเนื่องของการกระทำ ภาพการกระทำต่าง ๆ จะถูกส่งจากชอตหนึ่งไปสู่ชอตหนึ่งโดยไม่ให้มีการสะดุดทั้งความเร็วหรือทิศทางการเคลื่อนที่ เช่นคนกำลังวางของจดหมายลงบนโต๊ะ (ซึ่งอยู่นอกกรอบ) ภาพถูกตัดมาเห็นของจดหมายในระยะใกล้กว่า ก่อนที่จะถูกวางลงบนโต๊ะเราจะเห็นตำแหน่งของของจดหมายที่สัมพันธ์กับโต๊ะและความเร็วของการเคลื่อนที่ของ

จดหมายในขอตทั้งสองจะต้องใกล้เคียงกัน ทำให้ความต่อเนื่องเกิดขึ้นบนโต๊ะ แสงสว่างและตำแหน่งของมือ ดังนั้นการตัดภาพแบบนี้จึงไม่สะดวก ขอตระยะใกล้ที่ข้ามเส้นการแสดงจึงไม่ควรนำมาใช้

2. ทิศทางบนจอ หากของจดหมายถูกเคลื่อนจากซ้ายไปขวาในภาพระยะกลางขอต ภาพของของจดหมายในระยะที่ใกล้กว่าจึงจะต้องเคลื่อนตามไปในทิศทางเดียวกัน การใช้มุมกล้องในทางตรงข้ามจะทำให้ของจดหมายเคลื่อนที่จากขวาไปซ้ายแทนซึ่งจะทำให้เกิดภาพโดดที่สังเกตเห็นได้ง่าย

3. ความคล่องของของเส้นสายตา เส้นสายตาของคนที่มีมองดูของจดหมายควรจะอยู่ในทิศทางที่ผู้ชมเชื่อว่ามีของจดหมายอยู่ ถ้าเขามองออกไปนอกภาพด้วยเส้นสายตาที่ขนานไปกับความสูงของเขา มันจะหมายถึงเขากำลังมองไปที่สิ่งที่ความสูงนั้นในขณะที่เมื่อเขามองต่ำลงมาสันนิษฐานว่าเขากำลังมองไปที่ของจดหมายผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ที่อยู่คนละขอตต้องอยู่ในเส้นสายตาเดียวกัน เพื่อที่จะตัดภาพระหว่างนั้นได้ เส้นสายตาที่มองออกไปนอกกรอบภาพต้องเข้ากันกับการคาดหวังของผู้ชมไปยังที่ซึ่งตำแหน่งของคนที่เขา กำลังสนทนาด้วย มีความจำเป็นที่จะต้องประมาณความสัมพันธ์ของสถานที่ระหว่างขอต ประธานที่กำลังพูดและมองไปทางซ้ายจะถูกสรุปโดยผู้ชมว่าเขากำลังพูดกับบางคนที่อยู่ทางด้านซ้าย ภาพตัดไปยังอีกคนหนึ่งที่มีมองไปทางขวาเป็นการยืนยันความคาดหวังของผู้ชม การเข้ากันของเส้นสายตาที่กำหนดได้จากตำแหน่งของตาและมุมมอง เราแทบจะไม่สามารถใช้การติดต่อเข้าไปจะแก้ไขการถ่ายที่ไม่เข้ากันได้เว้นแต่จะใช้เทคนิคการกลับเพื่อย้อนสายตา แต่ก็จะไปละจุดความสมมาตรอื่น ๆ เช่น ทรงผมที่อาจกลับข้างไปด้วย

4. ขนาดของขอต เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการติดต่อในการทำอินเทอร์คัต ภาพของใบหน้า การตัดจากภาพระยะใกล้ปานกลางกับภาพระยะใกล้ปานกลางด้วยกันของอีกคนหนึ่งเป็นการจัดการเพื่อไม่ให้เกิดการสะดุดของภาพจากความคล่องของกันของเส้นสายตาดังกล่าวมาแล้ว ในทางกลับกันการตัดระหว่างภาพระยะไกลของคนคนหนึ่งกับภาพที่ถ่ายในระยะใกล้ปานกลางของอีกคนหนึ่งย่อมจะทำให้เกิดภาพโดดและไม่มีต่อเนื่อง

เทคนิคในการติดต่อและลำดับภาพ

ศุสิทธิ์ วิโรจน์สกุล (2531) ได้กล่าวถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการลำดับภาพไว้ดังนี้

1. การเรียงความ

1.1 ความยาวของภาพหรือขอต การเปลี่ยนภาพหรือการตัดภาพแต่ละครั้งจะทำให้ผู้ชมถูกกระตุ้นความรู้สึกขึ้นครั้งหนึ่ง แล้วความรู้สึกนั้นจะค่อย ๆ ลดลง จนกระทั่งมีการตัดภาพอีกครั้ง

หนึ่ง ถ้าความยาวของชอตพอเหมาะอารมณ์ของผู้ชมจะถูกกระตุ้นตามจังหวะ ถ้าชอตยาวเกินไป อารมณ์ของผู้ชมราบเรียบไม่ตื่นเต้น แต่ถ้าชอตสั้นเกินไปอารมณ์จะถูกกระตุ้นแต่เพียงเบา เพราะเกิดความเคยชินเสียแล้ว

ตามปกติชอตหนึ่งจะยาวไม่เกิน 15-30 วินาที แต่บางชอตอาจต้องยาวหรือสั้นกว่านี้ ยกตัวอย่างเช่น ภาพหลอดยาสีฟัน ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่หอมพินกำลังแนะนำให้คนใช้คนหนึ่งหัน มาใช้ยาสีฟันชนิดหนึ่ง เพื่อเป็นการถนอมรากฟัน ภาพของหลอดยาสีฟันในมือของหอมพินต้องมีความยาวมากกว่า 30 วินาที แต่ถ้าเป็นเหตุการณ์ที่แม่บ้านมาซื้อของในห้างสรรพสินค้า และหยิบ หลอดยาสีฟันมาหลอดหนึ่งใส่ลงในตะกร้า ภาพมือของแม่บ้านที่กำลังหยิบหลอดยาสีฟันนั้นยาว เพียง 2-3 วินาทีก็พอ เพราะช่วงที่แม่บ้านหยิบหลอดยาสีฟันใส่ในตะกร้า นั้นไม่ควรนานเกินไป จะเป็นการไม่สมจริง เป็นต้น

1.2 ความถี่ของการเปลี่ยนภาพ การเปลี่ยนจากภาพหนึ่งไปสู่อีกภาพหนึ่ง ตามธรรมดา รายการที่ยาว 30 นาที จะมีการเปลี่ยนภาพหรือตัดภาพประมาณ 200 ครั้ง แต่ก็อาจเปลี่ยนแปลง ได้ตามเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นเรื่องราวที่แสดงการเคลื่อนไหวที่รวดเร็ว เช่น การวิ่ง การกระโดดการแข่งขัน ก็ต้องตัดภาพให้มีความสูง คือ เปลี่ยนภาพอย่างรวดเร็วผู้ชมจะได้เกิดความกระปรี้กระเปร่า แต่ถ้า เป็นเรื่องราวที่เชื่องช้า เช่น การอ่านหรือการเขียนหนังสือ การนั่งรับประทานอาหาร กรณีเช่นนี้ ก็ไม่ จำเป็นต้องเปลี่ยนภาพเร็วมาก เพราะมันจะเป็นการขัดกับอิริยาบถของผู้แสดง

2. การเชื่อมภาพ

การเชื่อมภาพในการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ ทำได้หลายวิธีดังนี้

2.1 ตัด (Cut)

การตัดเป็นวิธีที่ง่ายที่สุดและใช้กันมากที่สุดเป็นการเปลี่ยนภาพจากภาพหนึ่งไปสู่ อีกภาพหนึ่งอย่างรวดเร็ว และยังเป็น การช่วยถ่ายทอดความสนใจของผู้ชมไปสู่สิ่งใหม่ ช่วยชี้แนะ สิ่งที่ต้องการเน้น ซึ่งควรจะตัดภาพเพื่อสร้างความลึกลับ หรือความต่อเนื่องของภาพแต่ละภาพ มิใช่เป็นการทำลายความต่อเนื่องของภาพ เทคนิคในการตัดภาพมีดังนี้

2.1.1 ไม่ควรตัดภาพของบุคคลด้วยภาพที่คล้ายกัน หรือต่างกันอย่างมากในเรื่อง ขนาดของภาพ มุมและ Headroom

2.1.2 ควรพิจารณาว่าควรตัดภาพตรงจุดไหน หลักการควรตัดภาพควรตัดภาพตรง จุดที่เริ่มการกระทำ หรือสิ้นสุดการกระทำไม่ควรตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เพราะอาจทำให้ ผู้ชมรู้สึกสะดุด เช่น ถ้าเราต้องการเสนอภาพของผู้แสดงกำลังจับลูกบิดประตู ตัดไปชอตที่สองเป็น ภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังเปิดประตูเข้ามา หรือชอตแรกเป็นภาพของผู้แสดงจับลูกบิดประตู

เปิดประตูก้าวเข้าไปในห้อง แล้วปิดประตูตัดไป ซอตที่สองเป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงจับลูกบิดประตูซึ่งปิดอยู่แล้ว การตัดภาพในลักษณะดังกล่าวเป็นการตัดก่อนเริ่มการกระทำ และหลังการกระทำ ผู้ชมจะไม่รู้สึกสะดุดในขณะที่เราตัดภาพในทางตรงกันข้ามถ้าเราตัดภาพในขณะที่มีการกระทำ เช่น ซอตแรกเป็นภาพผู้แสดงจับลูกบิดเปิดประตู แล้วกำลังก้าวเข้าไปในห้อง ตัดไป ซอตที่สอง เป็นภาพภายในห้อง ผู้แสดงกำลังก้าวเข้ามาในห้องแล้วปิดประตูการตัดในลักษณะนี้ เราจะเชื่อมต่อการกระทำของผู้แสดงในซอตแรกและซอตที่สองให้แบบเนียนได้ยากผู้ชมจะรู้สึกสะดุด

2.1.3 ไม่ควรตัดภาพให้รู้สึกว่ภาพกระโดด (Jump Cut) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่ออริยาบทบางตอนขาดหายไป ช่วงกลางของการกระทำหรือช่วงกลางของคำพูดถูกตัดออกไป ยกตัวอย่างเช่น ช่วงแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังเปิดประตูด และทำท่าจะเข้าไปในรถ ตัดไปซอตที่สองเป็นภาพผู้หญิงกำลังติดเครื่องการตัดภาพเช่นนี้ทำให้ภาพผู้หญิงกำลังเข้านั่งในรถและจัดเตรียมที่นั่งก่อนจะติดเครื่องยนต์ขาดหายไป ทำให้เกิดภาพกระโดด ซึ่งถือว่าการตัดภาพที่ไม่ดี อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นการตัดภาพกระโดดเพราะจะจใจก็อาจทำได้ในกรณีที่ทำให้เรื่องราวกระชับยิ่งขึ้นเช่นผู้ชายชวนผู้หญิงไปดูหนังตัดไปเป็นภาพผู้ชายและผู้หญิงอยู่ที่โรงหนังการตัดเช่นนี้ได้ข้ามเหตุการณ์ไปมากมายเป็นการตัดเหตุการณ์ที่ไม่มีความสำคัญ หรือไม่น่าสนใจออกไป เพื่อให้เรื่องราวกระชับขึ้นเป็นการตัดภาพที่นิยมใช้กันมาก

2.1.4 ไม่ควรตัดภาพระหว่างที่ภาพกำลังหยุดอยู่กับที่ กับภาพที่มีการเคลื่อนไหว เช่น ซอตแรกเป็นภาพชายคนหนึ่งกำลังเปิดประตูดแล้วเข้าไปนั่ง (รถอยู่กับที่) ถัดไปรถยนต์คันนั้นกำลังแล่นอยู่ในถนน การตัดภาพเช่นนี้ไม่ควรกระทำ ควรให้ภาพแรกเห็นรถเคลื่อนออกไปเล็กน้อยก่อน แล้วจึงตัดไปเป็นภาพรถแล่นในถนน จึงจะได้ภาพที่สมบูรณ์

2.1.5 ควรรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหว การตัดภาพผู้แสดงที่เคลื่อนไปทางซ้ายมือหรือขวา เข้าหาหรือถอยหลังล้วนแต่มีความหมายซึ่งเราควรรักษาทิศทางดังกล่าวเอาไว้ อย่างเช่นผู้ชายกับผู้หญิงกำลังเดินเข้ามาหากัน ถ้าเราให้ซอตแรกเป็นภาพผู้ชายเดินหันหน้าทางขวา ตัดไปเป็นอีกซอตหนึ่งเป็นภาพของผู้หญิงเดินหันหน้าไปทางขวาเช่นเดียวกัน เช่นนี้ก็จะทำให้ดูเหมือนว่าผู้ชายเดินตามผู้หญิง หรือไม่ก็ผู้หญิงเดินตามผู้ชาย ซึ่งจริง ๆ แล้ว ในซอตที่สองต้องเป็นภาพผู้หญิงที่เดินไปทางซ้าย จึงจะเป็นทิศทางที่ถูกต้อง หรืออีกตัวอย่างหนึ่งก็เช่น ซอตแรกผู้ชายคนหนึ่งกำลังเดินอยู่ แล้วเขาก็หันไปเห็นเพื่อน ๆ ของเขา กำลังคุยอยู่ทางด้านซ้าย ผู้ชายคนนั้นจึงเดินไปทางซ้าย ตัดไปเป็นภาพของเพื่อน ๆ กำลังคุยกันอยู่แล้วผู้ชายคนนั้นก็เดินเข้ามาทางขวา เช่นนี้เป็นการรักษาทิศทางของการเคลื่อนไหวที่ถูกต้อง ทำให้ผู้ชมไม่รู้สึกขัด ๆ หรือกระตุก

3. เฟด (Fade)

3.1 เฟดเข้า (Fade in) เริ่มจากภาพดำแล้วค่อย ๆ เห็นภาพชัดขึ้นเรื่อย ๆ จนเห็นชัดเต็มที่ ควรใช้ในการเริ่มการแสดง เป็นการเปิดฉาก

3.2 เฟดออก (Fade Out) จากภาพที่เห็นชัดเต็มที่อยู่แล้วค่อย ๆ จางลงเรื่อย ๆ จนกลายเป็นภาพดำ เป็นการแสดงถึงการสิ้นสุดของการแสดงในฉากนั้น ๆ และเป็นการสิ้นสุดอย่างราบเรียบ

3.3 เฟดออกแล้วเฟดเข้า (Fade Out-In) เป็นการตัดต่อด้วยการเฟดภาพแรกออก แล้วเฟดภาพที่สองเข้ามาแทนที่ใช้ในการแสดงการเปลี่ยนเวลาและสถานที่หรือใช้ในการแสดงให้เห็นว่าเรื่องราวในตอนกลางของเหตุการณ์ถูกตัดข้ามไป เพราะไม่มีความสำคัญไม่น่าสนใจ หรืออาจจะใช้กับภาพที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว เช่น ภาพแรกเป็นภาพรถแข่งที่กำลังแล่นอย่างรวดเร็ว จากนั้นก็เฟดออก แล้วเฟดเข้าเป็นภาพรถคันแรกเข้าสู่เส้นชัย เป็นต้น

4. ภาพจางซ้อน (Dissolve)

เป็นการผสมระหว่างภาพเฟดเข้าและออก โดยเราให้ภาพหนึ่งเฟดออกในขณะที่ภาพต่อไปเฟดเข้ามา ในตอนปลายของภาพแรก ซ้อนกับตอนต้นของภาพที่สองเล็กน้อย การตัดต่อภาพเช่นนี้เป็นการตัดต่อที่ราบเรียบ ทำให้เกิดความนุ่มนวล สบายตา ไม่ทำให้อารมณ์ของผู้ชมสะดุด ซึ่งการทำภาพจางซ้อนนี้ทำให้ได้ทั้งอย่างรวดเร็วและอย่างช้า

4.1 ภาพจางซ้อนอย่างรวดเร็ว เป็นการแสดงให้เห็นการกระทำซึ่งเหมือนกันหรือแสดงให้เห็นว่าทั้งสองภาพเป็นเหตุการณ์ ซึ่งอยู่ช่วงเวลาเดียวกัน

4.2 ภาพจางซ้อนอย่างช้า เป็นการแสดงว่ามีการเปลี่ยนเวลาและสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแสดงถึงเวลาซึ่งผ่านไป แสดงถึงความเจริญวัย เช่น จากเด็กเป็นผู้ใหญ่ หรืออาจจะใช้เมื่อต้องการย้อนเวลากลับไปสู่เหตุการณ์ในอดีต เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้ชายกำลังคิด Dissolve ไปเป็นภาพเหตุการณ์ในตอนเด็กของผู้ชายคนนั้น เป็นต้น นอกจากนี้ การตัดต่อด้วยวิธีนี้อาจจะใช้ในการแสดงถึงการก้าวหน้าของเหตุการณ์หรือการกระทำ เช่น ภาพแรกเป็นภาพผู้หญิงกำลังปอกเปลือกผลไม้ Dissolve ไปเป็นภาพผลไม้ที่ปอกเปลือกเอาไว้เรียบร้อยแล้ววางอยู่ในจาน เป็นต้น และสิ่งที่ควรระวังก็คือ ไม่ควรใช้ภาพจางซ้อนในช่วงกลางของการกระทำ

5. กวาดภาพ (Wipe)

เป็นการใช้เทคนิคพิเศษในการทำให้ภาพหนึ่งเข้ามาแทนที่อีกภาพหนึ่งด้วยการกวาดแหวก แทรก เลื่อน หมุน ฯลฯ โดยให้มีลักษณะรูปร่างที่แปลกตา โดดโผนมากมาย มักใช้กับการกระทำที่สนุกสนาน ปกปิด ซ่อนเร้น เป็นการช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ชม แต่ก็อาจจะทำลายมิติ

ในภาพได้ ดังนั้นการกวาดภาพจึงมักนิยมใช้ในรายการประเภทต่าง ๆ เช่น รายการเพลง คอนเสิร์ต รายการเกมโชว์ และอื่น ๆ ยกเว้นรายการการแสดงละคร

6. ซ้อนภาพ

เป็นการนำภาพสองภาพมาซ้อนกันทำได้ 2 ลักษณะ คือ

6.1 การซ้อนให้ภาพหนึ่งทับอีกภาพหนึ่งเช่น ภาพของผู้หญิงคนหนึ่งเดินอยู่หน้าฉากที่มืด ซ้อนกับภาพของชายทะเล ภาพที่เราเห็นจะเป็นภาพผู้หญิงเดินอยู่ที่ชายทะเล

6.2 ซ้อนให้เห็นภาพทั้งสองที่ซ้อนกันอยู่พร้อมกันใช้ในการแสดงถึงความคิดหรือความฝันเช่นภาพคนกำลังหลับซ้อนกับภาพเหตุการณ์ในความฝันผู้ชมจะสามารถเข้าใจได้ว่าคนนั้นกำลังฝัน

7. มอนтаж (Montage)

เป็นการแสดงภาพหลาย ๆ ภาพเรียงต่อกันอย่างรวดเร็ว โดยให้เห็นภาพแต่ละภาพในช่วงเวลาที่สั้นมาก ซึ่งอาจจะใช้วิธีตัดภาพ หรือเลื่อนหรือซ้อนภาพก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราพูดถึงการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ ก็อาจจะให้เป็นภาพกีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล เทนนิส แบดมินตัน ฯลฯ เรียงเข้ามาอย่างรวดเร็ว เป็นต้น

8. แบ่งจอภาพ (Split-Screen)

เป็นกลวิธีในการแยกภาพออกเป็น 2 ส่วน หรือมากกว่า ซึ่งในแต่ละส่วนจะเสนอเรื่องราวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น เหตุการณ์ที่ผู้แสดง 2 คน กำลังพูดคุยกันทางโทรทัศน์ เราก็ใช้วิธีแบ่งจอภาพเป็น 2 ส่วน แล้วเสนอภาพของผู้แสดงทั้งสองคนในแต่ละส่วน เป็นต้น

9. แช่ภาพ (Freeze)

เป็นการหยุดเดี่ยวเอาไว้หนึ่ง ๆ ระยะเวลาหนึ่งซึ่งจะนานแค่ไหนก็ได้แต่ผู้ตัดต่อเพราะไม่มีกำหนดตายตัวว่า จะต้องแช่ภาพเอาไว้ยาวนานเท่าไร การแช่ภาพนี้นิยมใช้ในตอนจบของฉากหรือเมื่อจบรายการ อย่างเช่น ถ้าเป็นละครจะใช้เมื่อต้องการให้ผู้ชมเห็นภาพที่แสดงถึงอารมณ์ของตัวละครที่น่าสนใจ น่าตื่นเต้น หรือน่าหวาดกลัว ฯลฯ อีกทั้งยังเป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมคาดเดาเหตุการณ์ต่อจากนั้นไปเอง ซึ่งผู้ชมจะสามารถคาดเดาได้ ยกตัวอย่างเช่น ละครที่เสนอเรื่องเกี่ยวกับภุมิณีหรือเรื่องเร้นลับ ซึ่งในตอนจบ ตัวเอกกำลังจะถูกผีฆ่าตาย ตัวเอกพยายามหนีหัวซุกหัวซุน แต่ในที่สุดเมื่อตัวเอกหันมาอีกทีก็เจอผี ตัวเอกทำหน้าตกใจกลัวสุดขีด ตอนนี้องจะแช่ภาพระยะใกล้ ที่ใบหน้าของตัวเอกเอาไว้ เป็นการทิ้งท้ายให้ผู้ชมเห็นว่า ตัวเอกต้องตายแน่ โดยไม่จำเป็นต้องเสนอภาพต่อจากนี้อีก

10. ไอริส (Iris)

เป็นการเสนอภาพโดยเริ่มจากการให้เห็นภาพเป็นรูปวงกลมเล็ก ๆ แล้วค่อย ๆ ขยายใหญ่ขึ้นจนเห็นเต็มจอภาพ ซึ่งใช้ในการเริ่มฉากใหม่หรืออาจจะเป็นการให้ภาพที่เห็นเต็มจอก่อนแล้วค่อย ๆ ถูกปิดด้วยวงกลม จมหายไปจากจอภาพ ซึ่งก็ใช้ในการปิดฉาก ซึ่งการเชื่อมภาพแบบนี้จะใช้ได้กับรายการบางประเภทเท่านั้น เช่น รายการเกมโชว์ รายการตอบปัญหา รายการกีฬาที่มีบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย แต่สำหรับละครและสารคดีนั้นมักจะไม่นิยมใช้การเชื่อมภาพแบบนี้

เวลาที่ควรเปลี่ยนช็อต

ศุภพร วิโรจน์สกุล (2531) กล่าวว่า การรู้ว่าเมื่อใดควรเปลี่ยนช็อต เป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับผู้ตัดต่อ ซึ่งในเรื่องนี้ส่วนใหญ่แล้วจะขึ้นกับดุลยพินิจของผู้ตัดต่อเอง แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีหลักที่สำคัญ ๆ ที่ควรคำนึงถึงในการเปลี่ยนช็อต ดังนี้

1. เพื่อให้เห็นสิ่งใหม่

เราจะตัดภาพเมื่อเราต้องการเสนอสิ่งใหม่ให้ผู้ชมเห็นอย่างเช่น รายการที่เสนอการปรุงอาหาร ภาพเดิมเราเสนอภาพพิธีกรกำลังแนะนำแม่บ้านให้ผู้ชมรู้จัก และก็คุยกันนิดหน่อยว่า วันนี้จะทำอาหารอะไร เมื่อถึงเวลาที่แม่บ้านแนะนำเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่ใช้ในการปรุงอาหาร เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของเครื่องปรุงต่าง ๆ ที่แม่บ้านกำลังแนะนำ หรือในขณะที่แม่บ้าน กำลังปรุงอาหารให้ชม ก็ต้องมีการตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ของอาหารที่กำลังปรุงอยู่ด้วย เป็นต้น

2. เพื่อให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ที่ออกไป

เราจะตัดภาพจากภาพหนึ่งไปยังอีกภาพหนึ่ง เมื่อเราเห็นว่า เราน่าจะให้ผู้ชมได้เห็นอะไรที่แตกต่างกันออกไปจากเดิม ซึ่งอาจจะเป็นซบเจ็คเดิม แต่เป็นคนละด้าน คนละมุม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นความแปลกหรือความสำคัญอย่างอื่นบ้าง ยกตัวอย่างเช่น รายการกีฬา เราจะต้องพยายามเสนอภาพในการแข่งขันกีฬาในหลาย ๆ มุม พยายามใช้ภาพที่มีมุมที่ผู้ชมจะสามารถมองเห็นการแข่งขันได้อย่างชัดเจน เช่น กีฬาชกมวย บางภาพกรรมการอาจจะเข้ามายืนบังการชกนักมวยทั้งสองพอดี เราก็จะต้องตัดไปเป็นภาพจากมุมอื่น ที่ไม่มีกรรมการยืนบัง แต่ทั้งนี้ก็ต้องระวังไม่ให้เกิดภาพกระโดดด้วย

3. เมื่อช็อตนั้นมีบางสิ่งมากระทบหรือดึงดูดความสนใจความอยากรู้อยากเห็น

เมื่อภาพเดิมเป็นภาพของชายคนหนึ่งกำลังนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่ที่เก้าอี้ ทันใดนั้นก็มียเสียงคนอีกคนร้องเรียก ชายคนนี้นั้นหันไปมองตอนนี้เองที่เราควรจะตัดภาพไปเป็นภาพของคนที่มาเรียก เพราะผู้ชม ย่อมอยากรู้อยากเห็นว่าใครมาเรียก

4. เมื่อมีปฏิกิริยาตอบโต้

เมื่อเราต้องการให้ผู้ชมเห็นถึงปฏิกิริยาตอบโต้ของซบเจ็คหรือกลุ่มซบเจ็คที่มีต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น อย่างเช่น รายการละคร ภาพเดิมเป็นภาพที่มีผู้ชายคนหนึ่งเข้ามาหาผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งอยู่ในห้อง ชายคนนั้นนำข้าวมาบอกว่าพ่อของเธอประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ตอนนี้ผู้หญิงยอมเป็นผู้ที่มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเรื่อง เราก็ควรจะตัดไปเป็นภาพระยะใกล้ใบหน้าของผู้หญิงที่กำลังแสดงให้เห็น อารมณ์เศร้า เสียใจ หรืออารมณ์อื่น ๆ แล้วแต่บทบาทของตัวละครตัวนั้น

การประเมินรายการ

วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 143-144) ได้กล่าวถึงการประเมินรายการไว้ว่า การประเมินรายการเป็นการศึกษาว่าเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเพียงใดซึ่งทำได้ 2 รูปแบบคือ

1. การประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญโดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญขึ้นเป็นผู้ประเมินเทปวีดิทัศน์ชุดที่ผลิตขึ้น ผู้เชี่ยวชาญชุดนี้ควรประกอบด้วย นักวัดและประเมินผล ผู้เชี่ยวชาญด้านโทรทัศน์ นักเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บุคคลเหล่านี้จะร่วมกันวิเคราะห์ในการปรับปรุงเทปวีดิทัศน์ให้ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินโดยการทดลองเป็นการนำเอาเทปวีดิทัศน์ที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมายและวัสดุว่าเขาบรรลุหรือผ่านวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และ นิพนธ์ ศุภศรี (2528 : 163-164) ได้กล่าวว่า การประเมินรายการมีความสำคัญมาก เพราะจะชี้ให้เห็นว่ารายการที่จัดทำขึ้นดีหรือไม่ โดยทั่วไปการประเมินผลจะทำ 2 ครั้งคือ

1. การประเมินขณะผลิตรายการซึ่งเรียกว่า “การประเมินผลการผลิต” ช่วงที่เหมาะสมสำหรับการประเมิน คือ หลังจากเขียนโครงร่าง เขียนบท หรือหลังจากการบันทึกรายการเป็นระยะ ๆ ผู้ประเมินผลควรเป็นตัวผู้เขียนบท ผู้ร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญด้านโสตทัศนศึกษา และหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ก็ควรปรึกษาหารือผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางการศึกษาด้านการสื่อสารและด้านเนื้อหาวิชาด้วย

2. การประเมินผลหลังจากการทำสิ้นสุดลงแต่ก่อนการใช้งานจริงซึ่งเรียกว่า “การประเมินรายการ” โดยจะเสนอรายการให้ผู้ชมกลุ่มเล็ก ๆ ดูก่อนแล้วทำการประเมินผลจาก 3 รูปแบบ

2.1 การสังเกตผู้ชม

2.2 การทดสอบรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา

2.3 การใช้แบบทดสอบหรือแบบประเมิน

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การประเมินเป็นการวัดดูว่ารายการที่ผลิตตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ต้องแก้ไขอย่างไรบ้างโดยจะนำเทปวีดิทัศน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินและนำไปให้กลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งดูและนำข้อผิดพลาดมาแก้ไข

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการสารคดี

วนิดา บำรุงไทย (2545) กล่าวถึง ความหมาย ลักษณะสำคัญ ประเภท วัตถุประสงค์ ข้อแตกต่าง การเขียนบท ขั้นตอนการผลิตรายการสารคดี ไว้ดังนี้

ความหมายของสารคดี

สารคดีมาจาก สาระ + คดี

สาระ - ทั้งหมด ทั้งสิ้น

คดี - การดำเนิน หรือ เรื่อง

สารคดีจึงมีความหมายว่า เป็นการดำเนินเรื่องทั้งหมด หรือ การเสนอเรื่องราวโดยละเอียด

ลักษณะสำคัญของสารคดี

สารคดีมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. เป็นเรื่องเดี่ยวตลอดรายการ
2. เป็นข้อเท็จจริงทั้งหมด ให้เนื้อหาครอบคลุมทุกแง่มุม สามารถอ้างอิงได้
3. เป็นการเล่าโดยละเอียด ด้วยเทคนิคนำเสนอต่าง ๆ กัน เช่น บรรยาย สัมภาษณ์ ละคร

สั้น สนทนา เป็นต้น

ประเภทของสารคดี

ประเภทของสารคดีแยกตามลักษณะเนื้อหา ได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สารคดีแบบเบาสมอง(Feature)

ไม่ต้องการเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งและหนักสมองเสนอกว้าง ๆ พอเข้าใจความยาว 10 – 15 นาที ได้แก่

1.1 สารคดีทั่วไป(General Feature) ไม่เจาะจง

1.2 สารคดีเนื่องในโอกาสพิเศษ(Special Occasion Feature)มุ่งปลุกฝังความคิดที่ดั่งงาม

ให้คงอยู่

1.3 สารคดีท่องเที่ยว(Touring Feature)บอกถึงสถานที่ประวัติความเป็นมาของสถานที่

นั้นๆ

1.4 สารคดีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์(Historical Feature)เป็นการบอกเล่าอดีต

2. สารคดีแบบเข้มข้น (Documentary)

สารคดีแบบเข้มข้นมีลักษณะคือเนื้อหาจริงจัง น่าเชื่อถือ ส่วนใหญ่ใช้วิธีสัมภาษณ์ บรรยาย รายงานนอกสถานที่สนทนาและใช้เสียงประกอบจริงจังให้ความรู้เต็มที่ความยาว 30 นาทีได้แก่

2.1 สารคดีเชิงวิเคราะห์ (Investigative Documentary) มีเนื้อหาละเอียดลึกซึ้งในปัญหาต่าง ๆ ตอนท้ายรายการผู้ผลิตมักทิ้งเนื้อหาเรื่องราวที่อาจเป็นไปได้ในอนาคตให้คิดต่อไป

2.2 สารคดีเชิงข่าว (News Documentary) คั่นเบื้องหน้าเบื้องหลังมาเผยแพร่โดยละเอียด ถ้าข่าวนั้นยังไม่ยุติ ผู้ผลิตต้องทิ้งท้ายแบบปลายเปิดให้ผู้ฟังคาดคะเนเอง หรือ ชักชวนให้ติดตามต่อไปอีก แต่เป็นความขัดแย้งของ 2 ฝ่าย ต้องกล่าวสาเหตุว่ามีข้อเท็จจริงอย่างไร วิเคราะห์ปัญหาหลาย ๆ ด้านของสาเหตุนั้น ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงอย่างเป็นกลาง

สารคดีเชิงวิเคราะห์จะต่างกับสารคดีเชิงข่าวคือ สารคดีเชิงข่าวจะเอาเรื่องที่เป็นข่าวและเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนมาขยายผลเพื่อให้คนเข้าใจ และสามารถติดตามต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการนำรายการสารคดีไปใช้

วัตถุประสงค์ในการนำเสนอรายการสารคดีมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ใช้เป็นรายการเดี่ยวโดยเฉพาะ ให้รายละเอียดเจาะลึก มุ่งให้ความรู้ให้ความน่าเชื่อถือมากที่สุด
2. ใช้เป็นส่วนหนึ่งของรายการใดรายการหนึ่ง เนื้อหาไม่ละเอียดนัก ส่วนมากมักเป็นส่วนหนึ่งของรายการอื่น โดยเอาไปคั่นกับรูปแบบการนำเสนออื่น ๆ

ข้อแตกต่างระหว่าง “สารคดีโทรทัศน์” กับ “สารคดีสิ่งพิมพ์”

1. ลักษณะของสื่อซึ่งเป็นช่องทางการนำเสนอ (ข้อเด่น / ข้อด้อยต่างกัน)
2. รูปแบบการนำเสนอ การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การสรุปจบทั้งทำ
3. รายละเอียดของเนื้อหาที่จะนำเสนอ
4. การใช้ภาษา (ภาษาเขียน / ภาษาภาพ)
5. การใช้ดนตรี หรือ เสียงประกอบ
6. เทคนิคพิเศษ
7. การจูงใจ หรือเชิญชวนให้ติดตาม

การเขียนบทรายการสารคดี

เทคนิคในการผลิตรายการสารคดี

1. เนื้อหาจะต้องเป็นเรื่องเดียว (one subject)
2. มีแกนของเรื่อง (theme) แนวเดียว
3. มีความหลากหลายในการนำเสนอ (variety)

ขั้นตอนในการเขียนบทสารคดี

1. การกำหนดเนื้อหาของเรื่อง
2. วางโครงเรื่อง พิจารณาจากจุดมุ่งหมาย เพื่อใคร อะไรควรลงกว้างลักษณะไหนจึงเหมาะกับจุดมุ่งหมายและตรงตามวัตถุประสงค์เพื่อจะได้ลำดับเรื่องก่อนหลังและรูปแบบได้ง่ายขึ้น
3. รวบรวมข้อมูล วัตถุดิบ จากการค้นคว้าเอกสาร / สัมภาษณ์หรือจากเรื่องจริงที่บันทึกไว้
4. เขียนเค้าโครงเรื่องย่อ พิจารณาข้อมูลให้อยู่ในแนวที่ต้องการ
5. ตัดต่อข้อมูลที่ได้ เลือกบางส่วนให้สมดุลกับความยาวของรายการ ถ้าข้อมูลเป็นเทปก็ตัดต่อให้เรียบร้อยสมบูรณ์
6. ลงมือเขียนบท

ขั้นตอนการผลิตรายการสารคดี

1. การวางแผน 3 W 1 H (Who – What – Why & How)
 - 1.1 หลักการพื้นฐานของการวางแผน ต้องตอบคำถาม 4 ข้อ คือ WHY WHO WHAT และ HOW ได้
 - 1.2 ความยาวของรายการต้องสัมพันธ์กับรายการกับสมาธิและความสนใจของผู้ชม
 2. กำหนดโครงเรื่อง (Theme) เขียน Treatment / synopsis ได้
 - 2.1 การกำหนดโครงเรื่องจะช่วยให้การจัดเนื้อหา เป็นการเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย โครงเรื่อง และรูปแบบการนำเสนอ ประกอบด้วย
 - 2.1.1 บทนำ (introduction)
 - 2.1.2 การดำเนินเรื่อง (development)
 - 2.1.3 การหักมุม (turn)
 - 2.1.4 สรุป (conclusion)
 - 2.1.5 Treatment หรือ Synopsis คือแนวหรือโครงร่างที่สร้างขึ้นก่อนการเขียนบท เพื่อให้ภาพที่กระจ่างชัดเกี่ยวกับลำดับเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่ใช้ในการเดินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้การเขียนบทง่ายขึ้น (sequence by sequence)
3. การหาข้อมูล ค้นคว้า สัมภาษณ์
 - 3.1 การเก็บข้อมูล
 - 3.1.1 จากบุคคลที่มีความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเช่นนักวิชาการนักปฏิบัติ
 - 3.1.2 เอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ รายงานวิจัย
 - 3.2 การสำรวจพื้นที่ล่วงหน้า (survey) ถ้างบประมาณและเวลามีควรทำเนื่องจาก
 - 3.2.1 เพื่อจะได้ทราบสถานการณ์ล่าสุดหรือเหตุการณ์ปัจจุบันของสถานที่

3.2.2 เป็นการตรวจสอบข้อมูลที่แท้จริงให้แน่ชัดอีกครั้ง

3.2.3 เป็นการสำรวจสภาพพื้นที่ก่อนเดินทางมาถ่ายทำจริง ว่าต้องเตรียมตัวพร้อมอย่างไรบ้าง

4. ถ่ายทำ สัมภาษณ์

5. สรุปประเด็นที่ได้ทั้งหมด และบทสัมภาษณ์ที่ได้ทั้งหมด (คิวภาพ เช็ค stock ภาพ แล่งอ้างอิง)

6. แบ่งกลุ่มตอนกำหนดsequence/segment เพื่อช่วยให้การเรียงลำดับเรื่องราวไม่ซับซ้อนข้ามไปมาและทำให้การเขียนบทง่ายขึ้น

7. เขียนบท

8. กรณีเป็นงานโทรทัศน์ ถ่ายทำ ลงเสียง ตัดต่อ ออกอากาศ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความหมายและความเป็นมาของเยาวชนเกษตร

กสิณ ศิริมงคล (2542) ได้กล่าวถึงความหมาย ความเป็นมาของเยาวชนเกษตรไว้ดังนี้
ความหมายของเยาวชนเกษตร

“เยาวชน” โดยคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ ได้กำหนดอายุของเยาวชนในแผนพัฒนาเด็กและเยาวชน อยู่ในระหว่าง 15-25 ปี สำนักงานสถิติแห่งชาติ ในรายงานสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนได้กำหนดให้เยาวชนเป็นผู้มีอายุ 15-24 ปี

ส่วนพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ.2494 ให้ความหมายว่า เยาวชนเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ทั้งนี้ไม่รวมถึงบุคคลผู้บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส

แต่องค์การสหประชาชาติได้ให้ความหมายว่า เยาวชนคือบุคคลที่กำลังจะพ้นจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ แต่ฐานะทางเศรษฐกิจไม่อยู่ในสภาพที่จะช่วยเหลือตนเองได้ควรจะมีอายุระหว่าง 15-24 ปี

“เยาวชนเกษตร” จึงหมายความว่าเยาวชนที่เป็นลูกหลานของเกษตรกร หรือผู้อยู่ในครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางเกษตร และได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทางการเกษตรค่อนข้างใกล้ชิด มีฐานะทางเศรษฐกิจยังไม่อยู่ในสภาพที่จะช่วยเหลือตนเองได้

“ยุวเกษตรกร” หมายความว่า เกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 10 – 25 ปี ทำการเกษตรด้วยตัวเองแต่ฐานะทางเศรษฐกิจยังต้องพึ่งพาผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกและได้สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มยุวเกษตรกร

ความเป็นมาของเยาวชนเกษตร

เด็กและเยาวชน เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญและมีค่ามากที่สุดในการพัฒนาประเทศ ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย มีจำนวนเด็กและเยาวชนอยู่ในสัดส่วนที่มาก โดยเฉพาะในเขตชนบท ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร เด็กและเยาวชนเหล่านี้ถือว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เป็นการเตรียมความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์เพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

ปัจจุบันครอบครัวหรือเกษตรกรมีจำนวนลดลง มีการย้ายถิ่นไปทำงานในเมืองมากขึ้น เนื่องจากรายได้ดีกว่า ประชากรบางส่วนที่เพิ่มขึ้น จะยังคงตั้งถิ่นฐานในชนบทต่อไป และเนื่องจาก ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแพร่ขยายเข้าไปในชนบทมากขึ้น พื้นที่การเกษตรจึงถูกเปลี่ยนเป็น พื้นที่อุตสาหกรรม ดังนั้นการสร้างเกษตรกรรุ่นหน้าในอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญ โดยเฉพาะให้ความรู้ทักษะด้านการเกษตรความเป็นผู้นำแก่เยาวชนที่อยู่ในชนบท ซึ่งด้วยโอกาส ด้านการศึกษา และการพัฒนาต่างๆ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาอาชีพด้านการเกษตรให้ได้ มาตรฐานทัดเทียมกับนานาประเทศ เป็นการสร้างอาชีพและพัฒนาท้องถิ่นชนบทให้มีความ เป็นอยู่ดีขึ้น เด็กและเยาวชนในชนบท จะมีเวลาว่างมากในฤดูการที่ภารกิจการเกษตรในไร่นา สิ้นสุดลง เช่น การว่างจากฤดูทำนา ว่างจากฤดูการปลูก การเก็บเกี่ยว เด็กและเยาวชนบางส่วนไม่ มีโอกาสทำงานอื่น มีการจับกลุ่ม รวมกลุ่ม ตามวิถีของเด็กและวัยรุ่น ซึ่งถ้ารวมกันไปในทางไม่ดี ก็ก่อให้เกิดปัญหาให้กับท้องถิ่นและประเทศชาติได้ การนำรูปแบบของการส่งเสริมเยาวชนเกษตร หรืออาศัยลักษณะนิสัยของการชอบจับกลุ่มกันมาจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชนเกษตรขึ้น ซึ่งปัจจุบัน เรียกว่า กลุ่มยุวเกษตรกร แล้วให้ความรู้ด้านการเกษตร การประกอบอาชีพ ในลักษณะของการ เรียนโดยการปฏิบัติจริง มีโครงการการเกษตรของตนเองที่ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรม อย่างอื่นประกอบ เพื่อเสริมสร้างบุคลิกความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออก พร้อมทั้งจะเป็นเกษตรกรรุ่น หน้าที่ในอนาคต

สำหรับนโยบายการพัฒนาเยาวชนเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ถือตามแนวทาง ของการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมแห่งชาติ โดยเน้นเด็กและ เยาวชนเกษตร กลุ่มอายุ 10 – 25 ปี ทำการส่งเสริมการประกอบอาชีพด้านการเกษตร สนับสนุน ด้านเงินทุน การทำโครงการเกษตร ซึ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนเกษตรนอกโรงเรียน หรือจบการศึกษา ภาคบังคับไปแล้วไม่มีโอกาสศึกษาต่อ สามารถยึดเป็นอาชีพหลักในอนาคตได้ ดังนั้นจึงมีกลุ่ม เยาวชนเกษตรในโรงเรียน นอกโรงเรียนและแบบผสม ซึ่งเรียกกันแพร่หลายว่า กลุ่มยุวเกษตรกร หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า 4 - H Group ซึ่งมีการดำเนินงานแพร่หลายในประเทศต่างๆว่า

80 ประเทศทั่วโลก ในแต่ละประเทศใช้เครื่องหมายที่แตกต่างกันออกไป สำหรับเครื่องหมายของ ยุวชนเกษตรกรในไทยนั้น เป็นใบโคลบเวอร์ซึ่งเป็นพืชตระกูลถั่วชนิดหนึ่งมี 4 แฉก ในแต่ละแฉก บรรจุ ตัวอักษร “ ก ” ไว้ตรงกลางในแต่ละแฉก เป็นคำย่อของคำ 4 คำ คือ

- ก. ตัวแรก หมายถึง เกศ คือ การฝึกสมอง
- ก. ตัวที่สอง หมายถึง กมล คือ การฝึกใจ
- ก. ตัวที่สาม หมายถึง กร คือ การฝึกใช้มือ
- ก. ตัวที่สี่ หมายถึง กาย คือ การฝึกพลานามัย

ธงยุวเกษตรกรนั้นพื้นธงจะเป็นสีเขียว ซึ่งเป็นสีของความบริสุทธิ์ผุดผ่องความซื่อสัตย์สุจริต อุปลินสัยใจคอ อันดีงามและการตั้งใจทำแต่ความดี

มีเครื่องหมาย ยุวเกษตรกร สีเขียวอยู่ตรงกลางธง ซึ่งเป็นสีของพืชพรรณธัญญาหาร ความ ออกงามและแผ่ไพศาลของพืชพรรณธัญญาหาร

หมวกสำหรับสมาชิกจะเป็นหมวก จีอกก็ ด้านหน้ามีเครื่องหมายยุวเกษตรกร สีของหมวก เป็นสีเขียว(กฐิน ศริมงคล.2542)

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแขวงชุมทองเขตลาดกระบัง

สำนักงานเขตลาดกระบัง(2548) ได้ให้รายละเอียดข้อมูลแขวงชุมทอง และเขตลาดกระบัง ไว้ดังนี้

แขวงชุมทอง

แขวงชุมทอง เป็น 1 ใน 6 แขวง ในพื้นที่เขตลาดกระบัง มีพื้นที่ประมาณ 21.695 ตร.กม. ความหนาแน่น 278 คน/ตร.กม. จำนวนบ้าน 1468 ครัวเรือนประชากรประมาณ 6,042 คน(ข้อมูล ณ. 31 ธันวาคม 2543) ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามปัจจุบันมียุวเกษตร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มภายในโรงเรียน ซึ่งตั้งอยู่ภายในโรงเรียนวัดชุมทอง แขวงชุมทอง เขตลาดกระบัง โดย สมาชิกจะมีอายุระหว่าง 9-12 ปี อยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6 มีสมาชิกทั้งหมด 53 คน และกลุ่ม ภายนอกโรงเรียน จะตั้งอยู่ที่ศูนย์ส่งเสริมเกษตรประจำตำบล แขวงชุมทอง ซึ่งจะเน้นเกี่ยวกับงาน ด้านการประกอบอาชีพ สนับสนุนโดยเกษตรอำเภอลาดกระบัง

เขตลาดกระบัง

เขตลาดกระบัง เดิมเป็นอำเภอแสนแสบ จังหวัดมณฑลบุรี ต่อมาได้มีประกาศพระราช กฤษฎีกาในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 74 ตอนที่ 23 ลงวันที่ 5 มีนาคม 2500 ให้ตั้งกิ่งอำเภอ ลาดกระบัง อำเภอมีนบุรี จังหวัดพระนครขึ้นเป็นอำเภอเรียกว่า “อำเภอลาดกระบัง” โดยมีเหตุผล อ้างว่า กิ่งอำเภอลาดกระบังมีพื้นที่กว้างขวางอยู่ห่างจากอำเภอที่ขึ้นอยู่ ประกอบกับสภาพท้องถิ่น

ที่เจริญขึ้น ประชากรหนาแน่นกว่าเดิม เพื่อประโยชน์ในการปกครองและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน กิ่งอำเภอลาดกระบังจึงมีฐานะเป็นอำเภออีกครั้งตั้งแต่วันที่ 6 มีนาคม 2500 เป็นต้นมา จนเมื่อปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม ใน พ.ศ.2515 ให้ยุบนครหลวงกรุงเทพธนบุรีเป็นกรุงเทพมหานคร และให้เรียกคำว่า "อำเภอ" เป็น "เขต" จึงเรียกเขตลาดกระบังตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา

อาณาเขต

เขตลาดกระบัง มีพื้นที่อาณาเขตติดต่อกับเขตปกครองอื่นๆ ดังนี้ ทิศเหนือติดกับเขตมีนบุรี และหนองจอก ทิศใต้ ติดกับอำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการทิศตะวันตก ติดกับเขตประเวศ และเขตสะพานสูง และทิศตะวันออก ติดกับอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เขตลาดกระบังเป็นพื้นที่ชานเมืองฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่กว้างใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากเขตหนองจอก พื้นที่ประมาณ 77,406.1 ไร่ หรือ 123.859 ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มคล้ายแอ่งกระทะ ประกอบไปด้วยท้องทุ่ง ประชาชนประมาณ 2 ใน 3 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประชาชนส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนโดยอาศัยคูคลองในพื้นที่ ซึ่งมีอยู่ประมาณ 46 คลอง และยังใช้คูคลองเหล่านั้นในการสัญจรไปมาอีกด้วย การแบ่งเขตการปกครองของเขตลาดกระบังแบ่งเป็น 6 แขวง 46 หมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยแขวงลาดกระบัง แขวงคลองสองต้นนุ่น แขวงคลองสามประเวศแขวงลำปลาทิวแขวงทับยาวและแขวงชุมทอง

เส้นทางการคมนาคม

เส้นทางหลักที่ใช้ในการคมนาคมของพื้นที่เขตลาดกระบัง แบ่งออกเป็น 2 เส้นทาง คือ

1. เส้นทางคมนาคมในเขต เดิมประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เส้นทางน้ำเป็นหลัก แต่ปัจจุบันการคมนาคมได้รับการพัฒนาไปมาก มีการสร้างถนนสายต่างๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางติดต่อกันได้สะดวกยิ่งขึ้น ดังนั้นประชาชนจึงหันมาใช้การเดินทางโดยรถยนต์มากกว่าทางเรือแต่ก็ยังมีบางท้องที่ที่ยังใช้การเดินทางด้วยเรืออยู่เนื่องจากยังไม่มีถนนตัดผ่าน

2. เส้นทางระหว่างเขตกับภายนอกเขต ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เส้นทางรถยนต์และทางรถไฟในการเดินทางสู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร

5. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คเชนทร์ วริฤทธิ และสาพีชา เมาะมิง (2547) ได้ศึกษาวิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ได้จัดทำปัญหาพิเศษเพื่อประกอบการส่งเสริมและการเผยแพร่เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรในอำเภอระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ที่ชม

วิถีทัศน์แล้วมีเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60 คิดว่าน่าจะนำความรู้มาใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่ของตน ร้อยละ 20 คิดว่าสามารถนำมาปรับใช้ได้บ้าง เช่น ในเรื่องของการปลูกพืชผสมผสาน และการจัดการแหล่งน้ำ ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 20 ไม่คิดในเรื่องการนำการเกษตรทฤษฎีใหม่มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนโดย ซึ่งวิถีทัศน์เรื่องนี้เป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะสามารถบอกถึงความต้องการของเกษตรกรได้ และกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ของตน

นงนันท อุดมทิพย์ (2547) ได้ศึกษาวิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรายดาพัฒนา จากผลการวิจัยมีผลการประเมินคุณภาพของวิถีทัศน์จากกลุ่มแม่บ้าน 13 ท่านพบว่าคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย 4.43 เมื่อพิจารณาพบว่า เสียงบรรยายชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีคะแนนเฉลี่ย 4.54 ความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เพื่อเผยแพร่แก่บุคคลทั่วไปมีคะแนนเฉลี่ย 4.46 ผลการประเมินด้านความเหมาะสมและความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปอยู่ในระดับดีมีคะแนนเฉลี่ย 3.91 ความชัดเจนของภาพบรรยาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ความน่าสนใจของเนื้อหา มีคะแนนเท่ากับ 3.85 การนำความรู้ที่ได้จากการรับชมไปประยุกต์ใช้มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับดี

เดชา วัฒนารังกุล และเอกพันธ์ ม่วงสมัย (2545) ได้ศึกษาวิถีทัศน์เพื่อการเผยแพร่เรื่องเกษตรธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีโดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.60 – 3.80 ได้แก่ เนื้อหาที่น่าสนใจ สีสันความชัดเจนของภาพ เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย ดนตรีประกอบเหมาะสมและเวลาเหมาะสม ส่วนความพึงพอใจของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.10 – 3.30 ได้แก่รูปแบบการนำเสนอ ภาพสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องชัดเจนและตัวอย่างที่นำเสนอสอดคล้องกับเนื้อหา

บทที่ 3

การออกแบบและพัฒนา (Design and Development)

1. วิธีดำเนินการศึกษา

1.1 ขั้นตอนรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1.1.1 รวบรวมและศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนลาดกระบังและพื้นที่แขวงชุมทอง จากแหล่งข้อมูล ต่างๆ เช่นหนังสือกว่าจะเป็นสารคดี หนังสือการผลิตสารคดี เอกสารของ สำนักงานเขตลาดกระบัง และเอกสารการวิจัย

1.1.2 ศึกษารูปแบบและกระบวนการผลิตสื่อวีดิทัศน์และสารคดีเพื่อเป็นแนวทางในการผลิตรายการที่ถูกต้อง อย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่น ขั้นตอนการวางแผน การเตรียมถ่ายทำการผลิต การผลิตหลังการถ่ายทำ ซึ่งแต่ละตอนก็มีรายละเอียดให้ศึกษาเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง

1.1.3 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับการผลิตรายการสารคดี

1.1.3.1 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับตัดต่อภาพเพื่อผลิตงานสารคดี โดยใช้โปรแกรม Adobe premiere pro

1.1.3.2 ศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้สำหรับบันทึกเสียง โดยใช้โปรแกรม Adobe audition

1.1.3.3 ศึกษาโปรแกรม Adobe Photoshop 7.0 เพื่อใช้สำหรับตกแต่งภาพเป็นกราฟิกและใช้ในการออกแบบกล่องบรรจุภัณฑ์

1.2 ขั้นตอนการวางแผนและออกแบบสื่อวีดิทัศน์

1.2.1 วางโครงเรื่อง จัดหมวดหมู่ ลำดับเนื้อหา และรูปแบบรายการสารคดีตามข้อมูลที่ได้ศึกษามา

1.2.2 เขียนสคริปเนื้อหาและสตอรี่บอร์ดประกอบรายการ นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะว่าการผลิตรายการสารคดีเรื่องนี้ ไม่ได้ใช้พิธีกรเข้ามาร่วมในการดำเนินเรื่อง ดังนั้นการเขียนสคริปนั้นจะต้องกระชับ และเข้าใจง่าย สื่อความหมายในเรื่องที่ทำได้ชัดเจน ต่อจากนั้นจะเป็นการทำในส่วนของสตอรี่บอร์ด ซึ่งจะช่วยในการถ่ายภาพให้ได้ภาพที่ตรงกับเนื้อหาได้มากที่สุด

1.2.3 ออกแบบกราฟิกและกล่องบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ภาพที่ได้มาจากกล้องดิจิทัลแล้วนำมาตกแต่งด้วยโปรแกรม Adobe Photoshop 7.0 ซึ่งปกด้านหลังจะเป็นภาพเกี่ยวกับยุวชน

เกษตร มีชื่อเรื่องอยู่ด้านล่าง ส่วนด้านหลังจะเป็นข้อความ โครงสีสุภาพ และตราของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังไว้ด้วย

1.3 ขั้นตอนการพัฒนาสื่อ

1.3.1 การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์

1.3.1.1 ถ่ายภาพจริง จัดหาภาพประกอบจากอินเทอร์เน็ต และสแกนภาพจากหนังสือ

1.3.1.2 บันทึกเสียงและตัดต่อ ลำดับภาพและเนื้อหาตามสคริปต์ที่กำหนดไว้

1.3.1.3 บันทึกสื่อวีดิทัศน์ที่ผลิตเสร็จแล้วลงแผ่น DVD และบรรจุลงในกล่องบรรจุภัณฑ์

1.3.1.4 ตกแต่งภาพประกอบ รวมทั้งสติ๊กเกอร์และปกสำหรับตกแต่งกล่องบรรจุภัณฑ์ด้วยโปรแกรมนี้โร

1.3.1.5 นำสื่อวีดิทัศน์พร้อมบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตรายการสารคดีจำนวน 3 ท่าน และด้านเนื้อหา จำนวน 2 ท่าน ทำการประเมินความเหมาะสม โดยต้องมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีจึงสามารถนำสื่อวีดิทัศน์นี้ไปใช้ในการทดลองต่อไป

1.3.1.6 นำผลและข้อเสนอแนะที่ได้มาวิเคราะห์และปรับปรุงแก้ไขข้อผิดพลาด เพื่อให้สื่อวีดิทัศน์มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.3.1.7 นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

1.4 การพัฒนาแบบประเมิน

การสร้างแบบประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ ศึกษาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินด้านต่าง ๆ แล้วสร้างแบบประเมินคุณภาพสำหรับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตสื่อและด้านเนื้อหา และแบบประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

1.4.1 แบบประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่อ ประกอบด้วย

1.4.1.1 ความเหมาะสมของภาพ

1.4.1.1.1 ความคมชัด

1.4.1.1.2 สีสันทัน

1.4.1.1.3 มุมกล้องและองค์ประกอบ

1.4.1.2 ความเหมาะสมของเสียง

1.4.1.2.1 ความชัดเจนของเสียงบรรยาย

1.4.1.2.2 จังหวะในการบรรยาย

- 1.4.1.2.3 การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ
- 1.4.1.2.4 ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ
- 1.4.1.2.5 ความชัดเจนของเสียงดนตรี
- 1.4.1.2.6 ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์
- 1.4.1.2.7 ความเหมาะสมของเสียงบรรยายและเสียงดนตรี
- 1.4.1.3 ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก
 - 1.4.1.3.1 ขนาดของตัวอักษร
 - 1.4.1.3.2 สีของตัวอักษร
 - 1.4.1.3.3 รูปแบบของตัวอักษร
 - 1.4.1.3.4 กราฟิกของไตเติ้ลและกราฟิก
- 1.4.1.4 ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ
 - 1.4.1.4.1 ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ
 - 1.4.1.4.2 เทคนิคการตัดต่อภาพ
 - 1.4.1.4.3 ความสอดคล้องของภาพและเสียงบรรยาย
- 1.4.1.5 ความเหมาะสมของเวลา
 - 1.4.1.5.1 เวลาในการเสนอโดยรวม
- 1.4.1.6 ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์
 - 1.4.1.6.1 ความเหมาะสมของภาพ
 - 1.4.1.6.2 ความเหมาะสมของสี
 - 1.4.1.6.3 ความเหมาะสมของตัวอักษร
- 1.4.1.7 ความเหมาะสมของการนำไปใช้
 - 1.4.1.7.1 ความน่าสนใจของวีดิทัศน์
 - 1.4.1.7.2 ความเหมาะสมของการนำไปใช้
- 1.4.2 แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา ประกอบด้วย
 - 1.4.2.1 เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 - 1.4.2.2 เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.4.2.3 ความถูกต้องของเนื้อหา
 - 1.4.2.4 ความต่อเนื่องของเนื้อหา
 - 1.4.2.5 ความทันสมัยของเนื้อหา

- 1.4.2.6 ความน่าสนใจของเนื้อหา
- 1.4.2.7 ความสมบูรณ์ของเนื้อหา
- 1.4.2.8 ปริมาณของเนื้อหา
- 1.4.2.9 ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
- 1.4.2.10 คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม
- 1.4.2.11 ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้

1.4.3. สร้างแบบประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคคลทั่วไป โดยมีหัวข้อและรายละเอียด ดังนี้

- 1.4.3.1 ภาพสื่อความหมายได้ดี
 - 1.4.3.2 ภาพมองเห็นได้ชัดเจน
 - 1.4.3.3 ความสวยงามของภาพและกราฟิก
 - 1.4.3.4 เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย
 - 1.4.3.5 เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย
 - 1.4.3.6 ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ
 - 1.4.3.7 วิดีทัศน์มีความน่าสนใจ
 - 1.4.3.8 วิดีทัศน์ง่ายต่อความเข้าใจ
 - 1.4.3.9 วิดีทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง
 - 1.4.3.10 ความกระชับของเนื้อหา
 - 1.4.3.11 ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์
 - 1.4.3.12 ความรู้ที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์
 - 1.4.3.13 ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์
- 1.4.4 นำไปทดสอบด้านภาษาและการสื่อความหมายกับบุคคลทั่วไปที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
- 1.4.5 นำมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดี

การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เชี่ยวชาญและการประเมินความพึงพอใจจากบุคคลทั่วไป มีดังนี้

1.5.1 การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีด้านการผลิตสื่อ

การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านคืออาจารย์ ดร.สุพัตรา ศรีสุวรรณ อาจารย์ณัฐกร สงคราม และคุณโสพล จันทรโชติ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่อ

1.5.2 การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีด้านเนื้อหา

การประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่านคือ ผศ.พีรชัย กุลชัย และอาจารย์ ดร.กนก เลิศพานิช โดยใช้แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหา

1.5.3 การประเมินความพึงพอใจจากบุคคลทั่วไป

การประเมินความพึงพอใจจากบุคคลทั่วไปในพื้นที่เขตลาดกระบัง จำนวน 20 ท่าน ในการประเมินคุณภาพชีวิตที่ดีจากผู้เชี่ยวชาญ ต้องอยู่ในระดับดี จึงจะถือว่าชีวิตที่ดีที่ผู้วิจัยผลิตมีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ต่อไป

1.6 ขั้นตอนการทดลองใช้สื่อกับกลุ่มเป้าหมาย

ในการทดลองใช้สื่อชีวิตที่ดีกับกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

1.6.1 นำสื่อชีวิตที่ดีไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนและผู้สนใจในเขตลาดกระบังจำนวน 20 คน โดยก่อนการรับชมสื่อชีวิตที่ดีผู้จัดทำอธิบายให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการรับชม จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างรับชมชีวิตที่ดี และระหว่างการรับชมสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างด้วย

1.6.2 หลังจากกลุ่มตัวอย่างรับชมชีวิตที่ดีแล้วให้ทำแบบประเมินความพึงพอใจโดยใช้แบบประเมินจะมีลักษณะการสอบถามความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนการประเมินค่า ดีมาก ดี ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดและข้อเสนอนะเพิ่มเติม

2. การแปรผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ค่าสถิติที่ใช้

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมินด้านความพึงพอใจในการชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป ค่าสถิติที่ใช้คือ

ค่าร้อยละ คำนวณได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละ} = (X/N) \times 100$$

$$X = \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการศึกษา}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด}$$

ค่ามัชฌิมเลขคณิต (ค่าเฉลี่ย)

$$\bar{X} = \sum Xi / N$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของสื่อ}$$

$$\sum Xi = \text{ผลของคะแนนที่ทำการประเมิน}$$

$$N = \text{จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด}$$

2.2 การแปรผลข้อมูล

การให้คะแนนในการประเมินด้านต่าง ๆ ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับดังนี้

5	หมายถึง	ดีมาก
4	หมายถึง	ดี
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

2.3 เกณฑ์ในการแปรผลข้อมูล

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการแปรผลข้อมูล ออกเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961) ซึ่งมีความหมายดังนี้

$$4.51 - 5.00 = \text{ดีมาก}$$

$$3.51 - 4.50 = \text{ดี}$$

$$2.51 - 3.50 = \text{ปานกลาง}$$

$$1.51 - 2.50 = \text{น้อย}$$

$$1.00 - 1.50 = \text{น้อยที่สุด}$$

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 การประเมินคุณภาพของวิถีทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ทำการวัดคุณภาพในการผลิตสื่อและความถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้แบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางและแปรผลโดยการบรรยาย ในการประเมินผลคุณภาพวิถีทัศน์ของผู้เชี่ยวชาญถ้ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางหรือต่ำกว่าให้นำวิถีทัศน์นั้นมาปรับปรุงตามคำแนะนำ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินวิถีทัศน์ใหม่อีกครั้ง จนกว่าค่าเฉลี่ยคุณภาพของสื่อจะอยู่ในระดับดีขึ้นไป จึงจะสามารถนำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ได้

2.4.2 การประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปแบบตารางคำอธิบายและแปรผลโดยการบรรยาย



ขั้นตอนการดำเนินงาน



ภาพที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

บทที่ 4
ผลการทดลอง
(Results)

ผลการทดลอง

จากการศึกษาการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง มีผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์
2. ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

1. ผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์

ผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ 3 ท่านและด้านเนื้อหา 2 ท่าน โดยมีผลดังนี้

การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์โดยรวม

จากตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์โดยรวมจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวม 4.28 อยู่ในระดับดี และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์โดยรวม

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	
คุณภาพวิดีโอทัศน์ด้านการผลิตสื่อ	4.46	ดี
คุณภาพวิดีโอทัศน์ด้านเนื้อหา	3.90	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	4.28	ดี

การประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์ด้านการผลิตสื่อ

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพวิดีโอทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ พบว่าคุณภาพวิดีโอทัศน์ด้านการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเหมาะสมของเสียง ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ ความเหมาะสมของเวลา และความเหมาะสมของการนำไปใช้อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.66 ส่วนความเหมาะสมของภาพ ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.22 – 4.00

ตารางที่ 3 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านการผลิตสื่อ

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ระดับความคิดเห็น
<u>ความเหมาะสมของภาพ</u>		
1. ความคมชัด	4.00	ดี
2. สีสันทัน	3.66	ดี
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ	5.00	ดีมาก
รวม	4.22	ดี
<u>ความเหมาะสมของเสียง</u>		
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.66	ดีมาก
2. จังหวะในการบรรยาย	4.33	ดี
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	5.00	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	4.66	ดีมาก
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	4.66	ดีมาก
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	5.00	ดีมาก
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี	4.33	ดี
รวม	4.66	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมของตัวอักษรกราฟิก</u>		
1. ขนาดของตัวอักษร	4.33	ดี
2. สีของตัวอักษร	4.00	ดี
3. รูปแบบตัวอักษร	4.33	ดี
4. กราฟิกของไตเติ้ลและเครดิต	4.33	ดี
รวม	4.22	ดี
<u>ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ</u>		
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	5.00	ดีมาก
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ	4.66	ดีมาก
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย	4.66	ดีมาก
รวม	4.66	ดีมาก

ตารางที่ 3 (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ระดับความคิดเห็น
<u>ความเหมาะสมของเวลา</u>		
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	4.66	ดีมาก
รวม	4.66	ดีมาก
<u>ความเหมาะสมของบรรรจักษ์ณ์</u>		
1. ความเหมาะสมของภาพ	4.33	ดี
2. ความเหมาะสมของสี	3.66	ดี
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร	4.33	ดี
รวม	4.00	ดี
<u>ความเหมาะสมของการนำไปใช้</u>		
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์	4.33	ดี
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้	4.66	ดีมาก
รวม	4.66	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.46	ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

- เสียงเพลงบรรเลงประกอบจะดังกว่าเสียงบรรยายในบางช่วง
- ภาพบางช่วงไม่สัมพันธ์กับเสียงบรรยาย
- ตัวอักษรรายการมุมล่างขวาตัวเล็กไป
- กราฟิกชื่อและตำแหน่งควรใช้ สีและตัวอักษรต่างกัน

การประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ด้านเนื้อหา

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพวีดิทัศน์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พบว่าคุณภาพวีดิทัศน์ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 3.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 5.00 เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ความถูกต้องของเนื้อหา ความต่อเนื่องของเนื้อหา ความน่าสนใจของเนื้อหา ปริมาณของเนื้อหา ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 4.00 ส่วนเนื้อหาสอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์ ความทันสมัยของเนื้อหา ความสมบูรณ์ของเนื้อหา คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม
อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.50

ตารางที่ 4 แสดงผลการประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านเนื้อหา

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	3.50	ปานกลาง
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	4.00	ดี
3. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.00	ดี
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา	4.00	ดี
5. ความทันสมัยของเนื้อหา	3.50	ปานกลาง
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	4.00	ดี
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	3.50	ปานกลาง
8. ปริมาณของเนื้อหา	4.00	ดี
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	5.00	ดีมาก
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม	3.50	ปานกลาง
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้	4.00	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	ดี

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1. เนื้อหาและภาพบางช่วงไม่สอดคล้องกัน
2. ขาดการเชื่อมโยงเนื้อหาในบางช่วง
3. ชื่อเรื่องไม่ตรงกับเนื้อหา
4. ประเด็นยังไม่ค่อยชัดเจน

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

ผลการทดลองใช้วีดิทัศน์กับบุคคลทั่วไปมีความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบประเมิน

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบประเมิน จำนวน 20 ท่านพบว่า ผู้ประเมินเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 45 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 55 มีอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 45 และอายุ 22 ปีคิดเป็นร้อยละ 30 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 70 และบุคคลที่อยู่ต่างจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 30 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

ตารางที่ 5 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้กรอกแบบประเมิน

ตัวแปร	จำนวน (n=20)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	45
หญิง	11	55
อายุ		
19 ปี	5	25
21 ปี	9	45
22 ปี	6	30
ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร/ปริมณฑล	14	70
ต่างจังหวัด	6	30
ระดับการศึกษา		
ระดับปริญญาตรี	20	100

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป

จากตารางที่ 6 ผลการประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป พบว่า ระดับความพึงพอใจของบุคคลทั่วไปโดยรวมอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ย 4.41 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่ายและวีดิทัศน์ง่ายต่อความเข้าใจ อยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.60 - 4.55 ส่วน ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง ความรู้ที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์ ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์ ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์ภาพสื่อความหมายได้ดี ความสวยงามของภาพและกราฟิก ภาพมองเห็นได้ชัดเจน และความกระชับของเนื้อหาอยู่ในระดับดี มีคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 4.20

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไป

หัวข้อการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ระดับความคิดเห็น
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี	4.30	ดี
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน	4.25	ดี
3. ความสวยงามของภาพและกราฟิก	4.30	ดี
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย	4.60	ดีมาก
5. เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.60	ดีมาก
6. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ	4.50	ดี
7. วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ	4.45	ดี
8. วีดิทัศน์ง่ายต่อความเข้าใจ	4.55	ดีมาก
9. วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง	4.45	ดี
10. ความกระชับของเนื้อหา	4.20	ดี
11. ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์	4.40	ดี
12. ความรู้ที่ได้รับจากวีดิทัศน์	4.45	ดี
13. ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์	4.40	ดี
เฉลี่ยรวม	4.41	ดี

ข้อเสนอแนะของบุคคลทั่วไป

1. ความคมชัดของภาพน้อยเกินไป

วิจารณ์ผลการทดลอง

1. จากการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง มีคุณภาพด้านการผลิตสื่อและด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจาก มีการตัดต่อลำดับภาพดี มีเสียงบรรยายและเสียงประกอบที่ชัดเจน นอกจากนี้สื่อวีดิทัศน์สามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำให้นามธรรมเป็นรูปธรรม สามารถสื่อความหมายได้ดีและนำข้อมูลข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ วสันต์ อดิศักดิ์ (2533 : 200) ที่กล่าวว่าคุณค่าของวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถเห็นภาพเคลื่อนไหวและได้ยินเสียง ทำนามธรรมให้เป็นรูปธรรม สามารถติดต่อสื่อสารกันได้นำข่าวสารไปสู่คนหมู่มากได้ง่าย ดังนั้นคุณค่าของวิทยุโทรทัศน์สามารถ ทำให้เกิดความคิดและเสริมสร้างทัศนคติ สามารถติดต่อสื่อสารกันได้

2. จากการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง บุคคลทั่วไปเมื่อได้รับชมวีดิทัศน์แล้วมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องมาจากความชัดเจนของเสียงบรรยายและเสียงสัมภาษณ์ มีการเรียงลำดับเนื้อหาอย่างต่อเนื่องและง่ายต่อความเข้าใจ สอดคล้องกับ วิภา อุตมฉันท (2544) ที่กล่าวว่า วีดิทัศน์ให้ทั้งภาพและเสียงสามารถใช้ได้ดีในการบรรยายเหตุการณ์ที่มีความเคลื่อนไหวเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ให้ความรู้สึกเข้าใจเล่นเทคนิคของเสียงที่น่าสนใจได้

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

(Conclusions and Recommendation)

สรุปผล

จากการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง มีผลการศึกษาดังนี้

1. ผลการประเมินคุณภาพชีวิตโดยผู้เชี่ยวชาญ

การผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง มีผลการประเมินคุณภาพด้านการผลิตสื่ออยู่ในระดับดี และผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดี เช่นกัน ดังนั้นจึงสามารถนำไปเผยแพร่ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของบุคคลทั่วไป

ผลการประเมินในด้านความพึงพอใจในการชมรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง ของบุคคลทั่วไปอยู่ในระดับดี

ปัญหาและอุปสรรค

จากการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง ได้พบปัญหาอุปสรรคคือ

1. การติดต่อแหล่งข้อมูลทำได้ยาก เนื่องจากมีการรวมตัวกันน้อย ระยะเวลาไกล และอยู่ในช่วงสอบของยุวเกษตรในโรงเรียนพอดี
2. กล้องที่ใช้คือ M3000 มีปัญหาด้านภาพ คือ ภาพที่ได้มีลักษณะเหมือนภาพเก่าและเบตเตอร์ หมดเร็วมาก
3. จำนวนกล้องดิจิทัลที่ใช้สำหรับการถ่ายทำไม่เพียงพอ
4. ภาพที่ถ่ายทำมา ไม่เพียงพอกับคำบรรยายในสคริปที่เขียนไว้
5. ห้องบันทึกเสียงไม่สามารถใช้งานได้ เนื่องจากมีปัญหาด้านโปรแกรม
6. เครื่องตัดต่อไม่พอใช้ และโปรแกรมในเครื่องมีปัญหาทำให้งานที่ตัดต่อบางส่วนไว้แล้วสูญหายไป

ข้อเสนอแนะ

จากการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง

1. ในการผลิตรายการสารคดีควรมีการติดต่อประสานงานกับผู้ที่มีขีดชอบเกี่ยวกับแหล่งข้อมูล บุคคล และสถานที่ให้พร้อม
2. จัดทำตารางการถ่ายทำและการทำปัญหาพิเศษไว้ล่วงหน้าเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการทำปัญหาพิเศษ
3. ติดต่อ – เบิกยืมอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะได้จัดหาอุปกรณ์ไว้ล่วงหน้า หากอุปกรณ์ไม่มีหรือมีบุคคลอื่นใช้อยู่
4. บทบรรยายจะต้องเสร็จสมบูรณ์และจะต้องได้รับการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้สะดวกต่อการผลิต
5. เมื่อโปรแกรมที่ใช้ในการติดต่อหรือใช้บันทึกเสียง มีปัญหาหรือติดต่อกำหนดที่โดยด่วน



บรรณานุกรม

- กฐิน ศรีมงคล. 2542. การส่งเสริมขงเกษตร. เชียงใหม่ : สำนักพิมพ์ศูนย์สารสนเทศ
คเชนทร์ วรวิทย์ และฮาพิชา เมาะมิง. 2545. วิดีทัศน์เพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่เรื่อง
เกษตรทฤษฎีใหม่. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า
คุณทหารลาดกระบัง
- ชิน คล้ายปาน. 2528. เทคนิคการผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: คณะอนุกรรมการ
กลุ่มโสตทัศนศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย.
- เดชา วัฒนาริรางกุล และเอกพันธ์ ม่วงสมัย. 2545. วิดีทัศน์เพื่อการส่งเสริมและเผยแพร่เรื่อง
เกษตรธรรมชาติ. ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ณรงค์ สมพงษ์. 2530. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายสื่อการศึกษา
สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นัญนันท์ อุดมวิทย์. 2547. วิดีทัศน์เพื่อการเผยแพร่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรขยายดาพัฒนา.
ปัญหาพิเศษระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ไพโรจน์ ตีรณธนากุล และนิพนธ์ ศุภศรี. 2528. เทคนิคการผลิตรายการวิดีโอเพื่อการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยงยุทธ์ รักษาศรี. 2532. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.
- วนิดา บำรุงไทย. 2545. กลวิธีการเขียนและวิจารณ์สารคดี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สุวิริสา.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. 2531. สื่อการสอนเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการสอนร่วมสมัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วรรณา เจียมทะวงษ์. 2536. ทักษะพื้นฐานของการผลิตการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- วสันต์ อดิศัพท์. 2533. เทคโนโลยีการผลิตสื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.
- วิภา อุดมฉันท. 2544. เทคนิคการตัดต่อ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วิรุฬห์ ลีลาพฤทธิ. 2539. เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุสิทธิ์ วิโรจน์. 2531 . การตัดต่อเทปโทรทัศน์. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2537. การโฆษณาและการส่งเสริมการตลาด. กรุงเทพมหานคร :เอส เอ็ม เซอร์คิตเพลส .
- สุชาติ พรหมปัญญา. 2544. "หลักการพื้นฐานของการติดต่อและลำดับภาพ". Digital& Multimedia Magazine. (ตุลาคม-พฤศจิกายน 2544):15.
- สุรัชย์ สีغبานันติต. 2527. การผลิตวัสดุและเทคโนโลยีการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สุทัศน์ บุรีภักดี. 2528. ถ่ายภาพและภาพยนตร์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว.
- Linkert,R. 1961. New Patterns of Management. San Francisco:Jossey – Bass. New York.





ภาคผนวก



รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อ มีทั้งหมด 3 ท่านดังนี้

1. อาจารย์ ดร. สุพัตรา ศรีสุวรรณ หัวหน้าฝ่ายผลิตสื่อ ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์ ญัฐกร สงคราม อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. คุณโสพล จันทระโชติ นักวิชาการโสตศึกษาการ ผอ.สำนักงานสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา มีทั้งหมด 2 ท่านดังนี้

1. ผศ. พีรชัย กุลชัย อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. อาจารย์ ดร. กนก เลิศพานิช อาจารย์ประจำภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง



แบบประเมินคุณภาพวิทยุทัศน์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการผลิตสื่อ
โครงการการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตรายการสารคดีที่มีคุณภาพ เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมวิทยุทัศน์ของบุคคลทั่วไปในเขตลาดกระบัง

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปในพื้นที่เขตลาดกระบัง

ความยาวของวิทยุทัศน์ 13.27 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวิทยุทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง แล้ว
ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา.....

อาชีพ..... ตำแหน่ง.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด					
2. สีสีน					
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ					
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย					
2. จังหวะในการบรรยาย					
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ					
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ					

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี					
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์					
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี					
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร					
2. สีของตัวอักษร					
3. รูปแบบของตัวอักษร					
4. กราฟิกของไตเติ้ลและเครดิต					
ความเหมาะสมในการติดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ					
2. เทคนิคการติดต่อภาพ					
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย					
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม					
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ					
2. ความเหมาะสมของสี					
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร					
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวิดีโอ					
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....

()

แบบประเมินคุณภาพของวีดิทัศน์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหา
โครงการการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตรายการสารคดีที่มีคุณภาพ เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไปในเขตลาดกระบัง

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปในพื้นที่เขตลาดกระบัง

ความยาวของวีดิทัศน์ 13.27 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวีดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงชุมทอง แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ชื่อ.....นามสกุล.....อายุ.....ปี
เพศ ชาย หญิง
วุฒิการศึกษา.....
อาชีพ.....ตำแหน่ง.....

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์					
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
3. ความถูกต้องของเนื้อหา					
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา					
5. ความทันสมัยของเนื้อหา					
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา					
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา					

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
8. ปริมาณของเนื้อหา					
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย					
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม					
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....

()



แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับบุคคลทั่วไป
โครงการการผลิตรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตรายการสารคดีที่มีคุณภาพ เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจในการรับชมวีดิทัศน์ของบุคคลทั่วไปในเขตลาดกระบัง

กลุ่มเป้าหมาย

บุคคลทั่วไปในพื้นที่เขตลาดกระบัง

ความยาวของวีดิทัศน์ 13.27 นาที

คำชี้แจง หลังจากการรับชมวีดิทัศน์แล้ว ให้ท่านทำการประเมินรายการสารคดี เรื่อง ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง แล้ว ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความเหมาะสม โดยกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

- 5 หมายถึง ดีมาก
- 4 หมายถึง ดี
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง พอใช้
- 1 หมายถึง ปรับปรุง

ภูมิลำเนา..... อายุ..... ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา

อาชีพ

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ภาพสื่อความหมายได้ดี					
2. ภาพมองเห็นได้ชัดเจน					
3. ความสวยงามของภาพและกราฟิก					
4. เสียงบรรยายชัดเจนเข้าใจง่าย					
5. เสียงสัมภาษณ์ชัดเจนเข้าใจง่าย					
6. ดนตรีประกอบมีความน่าสนใจ					
7. วีดิทัศน์มีความน่าสนใจ					
8. วีดิทัศน์ง่ายต่อความเข้าใจ					
9. วีดิทัศน์มีการเรียงลำดับอย่างต่อเนื่อง					

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
10. ความกระชับของเนื้อหา					
11. ความเหมาะสมของเวลาในการชมวีดิทัศน์					
12. ความรู้ที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์					
13. ความประทับใจในการชมวีดิทัศน์					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม





บทวิทยุทัศน์

รูปแบบรายการ : รายการสารคดี

เรื่อง : ยุวชนเกษตรแขวงขุมทอง

ความยาว : 13.27 นาที

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อให้ทราบถึงความหมายและประเภทของยุวเกษตร
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการรวมกลุ่มของยุวเกษตรในพื้นที่แขวงขุมทอง

ผู้เขียนบท : นายธวัชชัย ชาดิทรัพย์สิน

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
1	-โครงการผลิตสารคดี - ตอน - ยุวชนเกษตรแขวง ขุมทอง	-	เพลงไตเติ้ล	0.40
2	- กิจกรรมต่างๆที่เด็กทำ - เด็กขุดดิน - แปลงเกษตร	LS	การนำรูปแบบของการส่งเสริมเยาวชน เกษตรหรืออาศัยลักษณะนิสัยของการ ชอบจับกลุ่มกันมาจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชน เกษตรขึ้น ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า กลุ่มยุว เกษตรกร แล้วให้ความรู้ด้านการเกษตร การประกอบอาชีพ ในลักษณะของการ เรียนโดยการปฏิบัติจริง มีโครงการ การเกษตรของตนเองที่ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอย่างอื่นประกอบ เพื่อเสริมสร้างบุคลิกความเป็นผู้นำ กล้า แสดงออก พร้อมทั้งจะเป็นเกษตรกรชั้นนำ ในอนาคต	0.40
3	CG สัมพันธ์ เดชะเทพ ผอ. กลุ่มงานพัฒนาชุมชน เกษตร	MS	(เสียงสัมภาษณ์ ผอ.สัมพันธ์ เดชะเทพ)	0.25

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
4	CG -ยูวเกษตรในโรงเรียน -ยูวเกษตรนอก โรงเรียน -ยูวเกษตรแบบผสม	MS	ดังนั้นจึงมีกลุ่มเยาวชนเกษตรในโรงเรียน นอกโรงเรียนและแบบผสม ซึ่งเรียกกันแพร่หลายว่า กลุ่มยูวเกษตรกร หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า 4 - H Group (โฟร์ - เอช กรุ๊ป) ซึ่งมีการดำเนินงานแพร่หลายในประเทศต่างๆ กว่า 80 ประเทศ ทั่วโลก	0.25
5	รูป -เครื่องหมาย	MS	ในแต่ละประเทศใช้เครื่องหมายที่แตกต่างกันออกไป สำหรับเครื่องหมายของยูวเกษตรกรในไทยนั้นเป็นไบโคลเบอร์ซึ่งเป็นไบพีชตระกูลถั่วชนิดหนึ่งมี 4 แฉก ในแต่ละแฉกบรรจุ ตัวอักษร "ก"	0.13
6	CG -ไบโคลเบอร์	MS	ไว้ตรงกลางในแต่ละแฉก เป็นคำย่อของคำ 4 คำ คือ ก. ตัวแรกหมายถึง เกศ คือ การฝึกสมอง ก. ตัวที่สอง หมายถึง กมล คือ การฝึกใจ ก. ตัวที่สาม หมายถึง กร คือ การฝึกใช้มือ ก. ตัวที่สี่ หมายถึง กาย คือ การฝึกพลานามัย	0.22
7	CG -ธงยูวเกษตร	MS	ธงยูวเกษตรกรนั้น พื้นธงจะเป็นสีขาว ซึ่งเป็นสีของความบริสุทธิ์ผุดผ่อง ความซื่อสัตย์สุจริต อุปนิสัยใจคอ อันดีงามและการตั้งใจทำแต่ความดี	0.15

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
8	CG - เครื่องหมาย	MS	มีเครื่องหมายยวเกษตรกร สีเขียว อยู่ตรงกลาง ซึ่งเป็นสีของพืชพรรณธัญญาหาร ความมั่งคั่งและแผ่ไพศาลของพืชพรรณธัญญาหาร	0.10
9	-หมวก	MS	หมวกสำหรับสมาชิกจะเป็นหมวกจ็อกกี้ ด้านหน้ามีเครื่องหมายยวเกษตรกร สีของหมวกเป็นสีเขียว	0.10
10	- ป้ายหน้าโรงเรียน - ประชุมยวเกษตร - อุปกรณ์การเกษตร - เด็กในบริเวณโรงเรียน	MS	โรงเรียนวัดชุมทอง เป็นโรงเรียนอีกแห่งหนึ่ง ที่สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนให้ความสนใจการเกษตร และเนื่องจากการเรียนตามหลักสูตรเกี่ยวกับเกษตรนั้นมีน้อย จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มยวเกษตรภายในโรงเรียนขึ้นครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช 2540 โดยการสนับสนุนอุปกรณ์ หมวก เครื่องมือในการทำเกษตรจาก งานส่งเสริมการเกษตร กรุงเทพมหานคร ในขณะนั้นมีเพียงสมาชิกเพียง 27 คน เงินทุนอีก 1000 บาท ปัจจุบัน มีสมาชิกกลุ่มเพิ่มขึ้น เป็น 53 คน สมาชิกอยู่ในระดับชั้น ปฐมศึกษาชั้นปีที่ 4 - ปฐมศึกษาชั้นปีที่ 6 ซึ่งจะมีอายุระหว่าง 9 - 12 ปี ตามเกณฑ์การคัดเลือกสมาชิกของกลุ่ม	1.00

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
11	- ยุวเกษตรยั่งยืนขึ้น - ประธานกล่าว - รองประธานกล่าว ปฏิญาณ	MS	ทันทีที่เสียงเคาะดังขึ้น สมาชิกทุกคนต่างยืนขึ้น จากนั้นประธานได้กล่าวนำร้องเพลงชาติ และรองประธานกล่าวนำคำปฏิญาณ ทุกครั้งก่อนมีการประชุมซึ่งลักษณะของท่าทางการกล่าวปฏิญาณมีดังนี้	0.15
12	- ท่าทางคำปฏิญาณ	MS	(เสียงคำปฏิญาณ)	0.45
13	- เลขานุการ	MS	เมื่อกล่าวคำปฏิญาณเสร็จ จะเป็นหน้าที่ของเลขานุการ ขานชื่อ โดย จะกำหนดชื่อที่จะขานเป็น สิ่งของ สถานที่ บุคคล ตามชอบ เพื่อให้สมาชิกติดตามข่าวสารตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา	0.20
14	- เกร์ญญิก	MS	การรายงานสภาวะการเงินจะทำหน้าที่โดยเกร์ญญิก จะแจ้งรายรับ รายจ่าย ที่ใช้ในการเกษตร และรับรองสภาวะการเงิน โดยให้สมาชิกยกมือ ช่วยทำให้เด็กรู้จักกับระบบการจัดการรายรับรายจ่ายในครัวเรือน	0.20
15	- ปฏิคม	MS	ปฏิคมจะทำหน้าที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเพิ่มความรู้ข่าวสาร และเหตุการณ์ปัจจุบัน ให้แก่สมาชิก ต่อจากนั้นจะเป็นการประชุมตามวาระที่ได้จัดเตรียมไว้	0.15

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
16	-โต๊ะประชุม -ยูวเกษตรร้องเพลง	CU	เสียงเคาะดังขึ้นอีกครั้ง ซึ่ง หมายความว่า การประชุมเสร็จสิ้น แล้ว สมาชิกทุกคนพร้อมกันร้องเพลง ประจำกลุ่ม เพื่อเป็นการเตือนใจให้ สมาชิกตระหนักถึงหน้าที่ของตนเอง และกลุ่ม	0.20
17	-ครูที่ปรึกษา -กิจกรรมที่ยูวเกษตร ทำ -แปลงเกษตร -โรงเพาะเห็ด	MS	กลุ่มยูวเกษตรกรในโรงเรียน ครูจะมี บทบาทที่สำคัญ เป็นตัวกำหนด กิจกรรมกลุ่มให้แก่เด็กวัยนี้ได้ปฏิบัติ ตามความสนใจ ความถนัด มุ่ง ส่งเสริมทักษะ ความมีวินัย ภาวะการณ เป็นผู้นำ และพิจารณา วางโครงการ เกษตร ตามความเหมาะสม เช่น การ แปรรูปผลผลิต การปลูกผักสวนครัว การเลี้ยงปลาตก และเพาะเห็ด ผลผลิตส่วนใหญ่ที่ได้ จะนำเข้าสู่โรง อาหารเพื่อผลิตเป็นอาหารต่อไป	0.40
18	CG โสฬน สังข์โต ที่ปรึกษากลุ่มยูวเกษตร โรงเรียนวัดชุมทอง	MS	(เสียงสัมภาษณ์ อ.โสฬน สังข์โต)	1.10
19	-น้ำท่วมบริเวณ โรงเรียนและแปลง เกษตร	LS	ปัญหาที่พบซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของ โรงเรียน คือ ในช่วงฤดูฝน น้ำจะท่วม บริเวณภายในโรงเรียนรวมทั้งแปลง เกษตรด้วย ส่งผลให้เด็กไม่สามารถทำ กิจกรรมได้ ซึ่งฝ่ายครูและเจ้าหน้าที่ ของโรงเรียนกำลังดำเนินการแก้ไขอยู่	0.20

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
20	-ศูนย์บริการและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี -การประชุม	LS	ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล แห่งนี้ใช้เป็นที่พักประชุมของกลุ่มยุว เกษตรกรนอกโรงเรียนชุมชนทองพัฒนา ก่อตั้งเมื่อปี 2542 เริ่มจากเจ้าหน้าที่ เกษตรอำเภอลาดกระบังให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกร และจดทะเบียนกลุ่ม	0.25
21	-ถังหมักชีวภาพ -โรงเลี้ยงแพะ	MS	กิจกรรมและรายได้หลักของกลุ่ม ส่วนใหญ่มาจากการปลูกผักปลอด สารพิษ การเลี้ยงแพะ และการเขียน โครงการ กรมส่งเสริมเกษตรอำเภอ จะเข้ามาช่วยด้านเงินทุน การตลาด รวมทั้งให้ข้อมูลแนะนำ แก่ทางกลุ่ม ยุวเกษตรกรด้วย	0.15
22	-สมาชิกในกลุ่ม	MS	การรวมตัวหรือการติดต่อสื่อสาร ระหว่างบุคคล ในกลุ่มยุวเกษตรกรชุม ชนทองพัฒนา มักทำได้ยาก ทำให้เป็น อุปสรรคในการดำเนินงานภายใน กลุ่ม และพื้นที่ในการทำเกษตรมีไม่ เพียงพอ	0.15
23	CG อนุวัติ แดงโกเมน รักษาการ ประธานกลุ่มยุว เกษตรชุมชนทองพัฒนา	MS	(เสียงสัมภาษณ์ อนุวัติ แดงโกเมน)	0.30

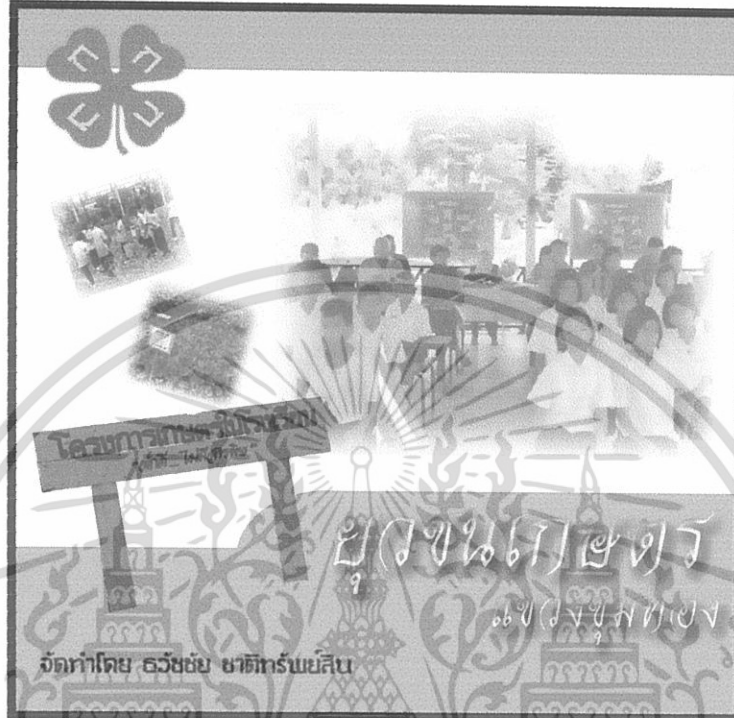
ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
24	- ผู้ปกครองของสมาชิกในกลุ่ม	MS	ส่วนทางด้านผู้ปกครองของสมาชิกในกลุ่มให้การสนับสนุนและอยากให้ยุวเกษตรกรสำนึกรักอาชีพการเกษตรที่สืบทอดมาจากครอบครัว และยังเป็น การช่วยแบ่งเบาภาระจากครอบครัว อีกทางหนึ่งด้วย	0.15
25	-ยุวเกษตรกรที่ไปฝึกงานที่ญี่ปุ่น	CU	นอกจากนี้ทางกลุ่มยุวเกษตรกรชุมทองพัฒนายังส่งสมาชิกในกลุ่มเข้าร่วมโครงการฝึกงานทางการเกษตรที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นประจำทุกปี ซึ่งแสดงถึงความสามารถของกลุ่มที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง	0.20
26	-สุรศักดิ์ บริเวณรอบๆบ้าน	LS	สุรศักดิ์ อีมิวเคซึ ยูวเกษตรกรชุมทองพัฒนา สมาชิกรุ่นที่ 24 ของโครงการฝึกงานทางการเกษตรที่ญี่ปุ่น กำลังจะไปฝึกงานที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นเวลากว่า 11 เดือน	0.15
27	CG สุรศักดิ์ อีมิวเคซึ สมาชิกยุวเกษตรกรชุมทองพัฒนา	MS	(เสียงสัมภาษณ์ สุรศักดิ์ อีมิวเคซึ)	0.20
28	-ยุวเกษตรกรที่กลับมาจากญี่ปุ่น -สนามบินดอนเมือง	LS	ส่วน กลุ่มยุวเกษตรกรกร รุ่นที่ 23 ของโครงการ เดินทางกลับจากประเทศญี่ปุ่น พร้อมการมารอรับของเจ้าหน้าที่และผู้ปกครองมากมายที่มารอเวลาการกลับมาของลูกหลานตน	0.15

ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
29	-การต้อนรับของ เจ้าหน้าที่	MS	มาโนช เลาะและ หนึ่งในสมาชิกยูว เกษตรกร ที่กลับมาพร้อม ประสบการณ์ และความรู้ เทคโนโลยี ใหม่ๆ ที่ได้รับ จากการไปฝึกงานด้าน การเกษตรที่ญี่ปุ่น	0.10
30	CG มาโนช เลาะและ สมาชิกยูวเกษตรชุมทอง พัฒนา	MS	(เสียงสัมภาษณ์ มาโนช เลาะและ)	0.15
31	- ยูวเกษตรใน อิริยาบถต่างๆ - กิจกรรมที่ทำ	MS	อย่างไรก็ตามยูวชนเกษตรกรเหล่านี้ จะหนีไม่ค้อยพ้นกับการเป็นเกษตรกร ในอนาคต เนื่องจากสภาพต่างๆได้ เอื้ออำนวยอยู่มาก ทั้งครูและ เจ้าหน้าที่ส่งเสริม จะมีบทบาทอย่าง มากในการชี้แนะ การเข้ากลุ่ม ปลูกฝังความรู้กล้าแสดงออก ใช้เวลา ว่างให้เป็นประโยชน์ ยูวชนเกษตรกร ที่มีความสามารถก็อาจจะกำหนดให้ ทำกิจกรรมส่วนบุคคล เพื่อก่อให้เกิด กำลังใจเกิดรายได้ และสามารถใช้ เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพใน วันข้างหน้า	0.35
32	-เครดิต ขอขอบคุณ อ.ดร.สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช ประธานที่ปรึกษาโครงการ	-	(เพลงกลุ่มของยูวเกษตรร้องโดย สมาชิกกลุ่มยูวเกษตรภายใน โรงเรียน)	0.45


ลำดับ	ภาพ	ขนาด ภาพ	เสียง	เวลา (วินาที)
	<p>อ.ถนนนวล สีหะกุลัง กรรมการที่ปรึกษาโครงการ/ ผอ.สัมพันธ์ เดชะเทพ งานพัฒนากลุ่มเยาวชน/ อ.ปรีชา ต่อสุวรรณ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดชุม ทอง/ อ.โสพน สังข์โต ที่ปรึกษากลุ่มเยาวชน โรงเรียนวัดชุมทอง/ ครอบครัวแดงโกเมน ให้สถานที่ในการถ่ายทำ และสมาชิกกลุ่มเยาวชนชุม ทองพัฒนา/ สาวิตรี ปาริรัตน์ พิธีกรรับเชิญ/ ภาควิชาเทคนิค อุปกรณ์และห้องตัดต่อ/ และเพื่อนๆที่ให้ความ ช่วยเหลือในทุกๆด้าน ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาและ อุปสรรคอยู่บ้าง/ - ธงเยาวชน - bars and tone</p>	-	(เพลงกลุ่มของเยาวชนร้องโดย สมาชิกกลุ่มเยาวชนภายใน โรงเรียน)	



ปกบรรจุมันท์ของวิดิทัศน์



ปกด้านหน้า


 เสด็จ ไคร่ก่อเกิดคำขวัญ กิจกรรม
 กษัตริย์ ฝั้นตั้งธรรมะ ทุกผู้
 กร ทมึนกรรทำ งามแดน เต็มอณา
 กาย แคร่งครีคอบกู้ เกียรติค้อง เกษตรกรรม

 ธรรม ไตรเดช ผู้ประพันธ์

 โครงการงานการพหิตสารคดีทั่วไป
 สาขาวิชานิเทศศาสตรบัณฑิต ภาควิชาเทคนิคเกษตร
 คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปกด้านหลัง



แบบประเมินคุณภาพวีดิทัศน์ด้านสื่อ

โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีทั่วไป เรื่องเยาวชนเกษตรแขวงชุมทอง

ชื่อ.....^{ศุภัสตรา}.....นามสกุล.....^{ศรีสุวรรณ}.....อายุ.....⁴¹.....ปี
 เพศ ชาย หญิง
 วุฒิการศึกษา.....^{ปริญญาเอก}.....
 อาชีพ.....^{ไม่อาชีพ}.....ตำแหน่ง.....^(อาสา).....

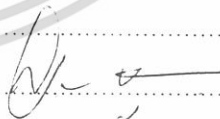
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		✓			
2. สีสด		✓			
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ	✓				
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	✓				
2. จังหวะในการบรรยาย		✓			
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	✓				
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ		✓			
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี		✓			
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	✓				
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี		✓			
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร	✓				
2. สีของตัวอักษร		✓			

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. รูปแบบของตัวอักษร	✓				
4. กราฟฟิกของไตเติลและเครดิต		✓			
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	✓				
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ	✓				
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย	✓				
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	✓				
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ	✓				
2. ความเหมาะสมของสี		✓			
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร		✓			
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์	✓				
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่	✓				

ข้อเสนอแนะ

ในส่วนของตัวอักษร นำเสนอได้เหมาะสม มีขนาดพอเหมาะ แต่ตัวอักษร
 ใหญ่เกินไปและสีของตัวอักษรกับภาพในบางช่วง หรือ กับพื้นไตเติล สีไม่
 10/10/16



๑๑ มี.ค. ๕๙

13.70.16

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

แบบประเมินคุณภาพวิทยุทัศน์ด้านสื่อ

โครงการผลิตสื่อวิทยุทัศน์สารคดีทั่วไป เรื่องเยาวชนเกษตรแขวงขุมทอง

ชื่อ..... ภัสกรนามสกุล..... สิงกรมอายุ 32 ปี
 เพศ ชาย หญิง
 วุฒิการศึกษา..... ศษ. (วิศฯทัศนศึกษา)
 อาชีพ..... ช่างเทคนิค ตำแหน่ง..... ช่าง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		✓			
2. สีสันท			✓		
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ	✓				
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย		✓			
2. จังหวะในการบรรยาย		✓			
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	✓				
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	✓				
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	✓				
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	✓				
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี	✓				
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร			✓		
2. สีของตัวอักษร		✓			

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. รูปแบบของตัวอักษร		✓			
4. กราฟฟิกของไตเติ้ลและเครดิต	✓				
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	✓				
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ	✓				
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย		✓			
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม		✓			
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ	✓	✓			
2. ความเหมาะสมของสี			✓		
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร		✓			
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์		✓			
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่	✓				

ข้อเสนอแนะ

- เรื่อง!
- ชื่อวงกลมของเรา ไม่น่าจะดีกว่า "รอด" ะ
- กราฟิก ชื่อ ก็ น่าจะ (นะ) ดี ได้ ๕ / ๗ แล ส่วนนี้

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

แบบประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านสื่อ

โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีทั่วไป เรื่องเยาวชนเกษตรแขวงขุมทอง

ชื่อ นายไฉน นามสกุล จันทร์ไชย อายุ 39 ปีเพศ ชาย หญิงวุฒิการศึกษา ปริญญาโท (เทคโนโลยีสารสนเทศระดับบัณฑิตศึกษา)อาชีพ วิศวกร ตำแหน่ง นักวิจัยอาวุโส(วิศวกร ชอ. สำนักงานวิสาหกิจแห่งชาติ และศูนย์วิจัยและพัฒนา)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของภาพ					
1. ความคมชัด		✓			
2. สีสด		✓			
3. มุมกล้องและองค์ประกอบ	✓				
ความเหมาะสมของเสียง					
1. ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	✓				
2. จังหวะในการบรรยาย	✓				
3. การบรรยายถูกต้องตามภาษาและอักขระ	✓				
4. ความเหมาะสมของดนตรีประกอบ	✓				
5. ความชัดเจนของเสียงดนตรี	✓				
6. ความชัดเจนของเสียงบุคคลที่สัมภาษณ์	✓				
7. ความเหมาะสมของเสียงบรรยายกับดนตรี		✓			
ความเหมาะสมของตัวอักษรและกราฟิก					
1. ขนาดของตัวอักษร	✓				
2. สีของตัวอักษร		✓			

รายการประเมิน (ต่อ)	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. รูปแบบของตัวอักษร		✓			
4. กราฟิกของไตเติ้ลและเครดิต		✓			
ความเหมาะสมในการตัดต่อลำดับภาพ					
1. ความต่อเนื่องของการลำดับภาพ	✓				
2. เทคนิคการตัดต่อภาพ		✓			
3. ความสอดคล้องของภาพกับคำบรรยาย	✓				
ความเหมาะสมของเวลา					
1. เวลาในการนำเสนอโดยรวม	✓				
ความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์					
1. ความเหมาะสมของภาพ		✓			
2. ความเหมาะสมของสี		✓			
3. ความเหมาะสมของตัวอักษร	✓				
ความเหมาะสมของการนำไปใช้					
1. ความน่าสนใจของวีดิทัศน์		✓			
2. ความเหมาะสมของการนำไปใช้เผยแพร่		✓			

ข้อเสนอแนะ

การนำเสนองานโดยรวมถือว่าดี ทั้งการเรียบเรียงเรื่องราวมาเป็นอย่างดี
 การวางมุมกล้อง และ การตัดต่อ มีลักษณะที่ชัดเจน แต่เรื่องบี๊ ขั้วขาดการ
 ชี้ให้เห็นความสำคัญของกลุ่มเกษตร เกษตร รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อ
 นำส่งไปสู่ตัวแทนจำหน่ายโดยมีเงินช่วยเหลือเกษตร รวมถึงหน่วยงาน
 สำเร็จ ๑๐ ขุมทรัพย์ และภาพรวมของประเทศ

ได้พิมพ์ (พิมพ์ชื่อ)

ขอขอบคุณ ที่สละเวลาในการกรอกแบบสอบถาม

แบบประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านเนื้อหา *9/2/10/255*
 โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีทั่วไป เรื่องเยาวชนเกษตรแขวงชุมทอง

ชื่อ *กวี* นามสกุล *กวี* อายุ *36* ปี
 เพศ ชาย หญิง
 วุฒิการศึกษา *ว.โศ.*
 อาชีพ *วิศวกร* ตำแหน่ง *ผอ.*

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์		✓			
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา			✓		
5. ความทันสมัยของเนื้อหา			✓		
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา			✓		
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา			✓		
8. ปริมาณของเนื้อหา			✓		
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม		✓			
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่		✓			

กวี 13/10/55

ข้อเสนอแนะ

- 1500 1๓. → ๓๓ 1๓
- ๓๓/๕๐๓๖ ๕๓๓๖ ๕๓๓๖/๕๐๓๖
- ๕๓๓๖/๕๐๓๖/๕๓๓๖/๕๐๓๖/๕๓๓๖



แบบประเมินคุณภาพชีวิตทัศนด้านเนื้อหา
โครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์สารคดีทั่วไป เรื่องเยาวชนเกษตรแขวงชุมทอง

ชื่อ..... นศ กนก.....นามสกุล..... สมนพ.....อายุ..... 35 ปี

เพศ ชาย หญิง

วุฒิการศึกษา
Ph.D.

อาชีพ..... วิศวกร.....ตำแหน่ง..... อภพ.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์			✓		
2. เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย		✓			
3. ความถูกต้องของเนื้อหา		✓			
4. ความต่อเนื่องของเนื้อหา			✓		
5. ความทันสมัยของเนื้อหา			✓		
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา			✓		
7. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา			✓		
8. ปริมาณของเนื้อหา		✓	✓		
9. ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย	✓				
10. คุณภาพของเนื้อหาโดยรวม			✓		
11. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำไปใช้ในการเผยแพร่			✓		

ข้อเสนอแนะ

- ขาดเนื้อหาในส่วน มานุษยวิทยา
- ขาดเนื้อหาเกี่ยวกับ มานุษยวิทยาเชิงวิวัฒนาการ
- ขาดเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ขาดเนื้อหาเกี่ยวกับ มานุษยวิทยาเชิงวัฒนธรรม
- ขาดเนื้อหาเกี่ยวกับ

- ขาดเนื้อหาเกี่ยวกับ มานุษยวิทยาเชิงมานุษยวิทยา
- ขาดเนื้อหาเกี่ยวกับ มานุษยวิทยาเชิงมานุษยวิทยา



85

ประวัติผู้จัดทำ

ชื่อ - สกุล นายธวัชชัย ชาดิทรัพย์สิน
วันเดือนปีเกิด วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2524
ที่อยู่ปัจจุบัน 24/1 ม.4 ต.เขาฉกรรจ์ อ.เขาฉกรรจ์ จ.สระแก้ว 27000
ประวัติการศึกษา ปีการศึกษา 2538 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเขาฉกรรจ์วิทยาคม
ปีการศึกษา 2540 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวังน้ำเย็นวิทยาคม
ปีการศึกษา 2543 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(สาขาเทคโนโลยี
การอาหาร) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตปทุมธานี
ปีการศึกษา 2549 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

